

2/110/2019

WIEŚCI ZNAD DRZEWICZKI

KWARTALNIK HISTORYCZNY TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ DRZEWICY

Istnieje nam Drzewica,
W pamięci ciągle trwa,
To naszych serc stolica,
Gdzie radość, śmiech i łza...

To tu szczęśliwe lata,
Tutaj młodości czar
I przeszłość tak bogata
Jakby największy dar...

Tyle tu prochów bliskich,
Tyle zbratanej krwi,
Dlatego w sercach bliskich
Drzewica zawsze tkwi...

Nie zniszczy tej pamięci
Nawet największy cios,
więc dalej uśmiechnięci
Idźmy w przeznaczeń los...

Krzyszyna Staszewska

590-lat Nadania Praw Miejskich Drzewicy

Szanowni Czytelnicy!

W dzisiejszym, 110 wydaniu „Więści znad Drzewiczki” proponujemy Państwu tradycyjnie spotkanie z historią i wydarzeniami bieżącymi nie poświęcając tym razem uwagi wspomnieniom naszych mieszkańców.

Tym z Państwa, którzy poszukują materiałów na temat historii Drzewicy polecamy artykuł dr. Macieja Hubki z Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim pod wymownym tytułem „Na tropach dziejów Drzewicy”, który pomoże w dotarciu do informacji na temat naszej Małej Ojczyzny i osób w niej mieszkających na przestrzeni wieków. Z racji przypadającego jubileuszu 590. rocznicy lokacji miasta przedstawimy Państwu Kalendarium dziejów Drzewicy, w którym prezentujemy najważniejsze wydarzenia z bogatej historii miasta oraz kilką podstawowych informacji nt. kościoła parafialnego, zamku i firmy „Gerlach”. Dociekliwych zainteresuje z pewnością „Opowieść o zamku w Drzewicy” autorstwa Jerzego W. Helbicha z 1940 r. opatrzona ciekawymi rycinami wykonanymi wg szkiców Józefa Brandta przez Władysława Szernera.

Przekażemy również aktualne wydarzenia z życia miasta i gminy. Dlatego tym bardziej zachęcamy do przeczytania naszego kwartalnika.

Życzymy Państwu przyjemnej lektury

Redakcja kwartalnika

Dr Maciej Hubka

Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim

NA TROPACH DZIEJÓW DRZEWICY

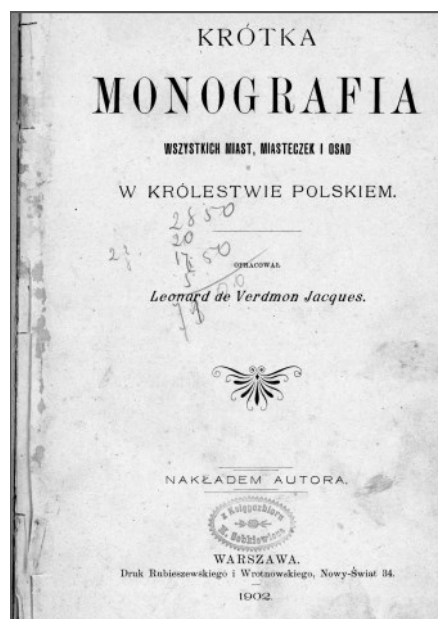
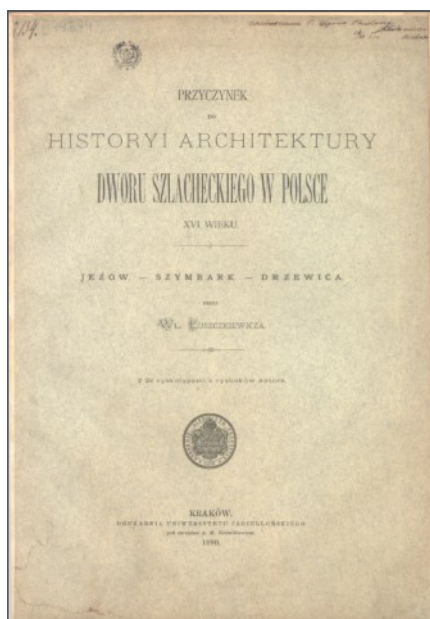
Na przestrzeni niemal już sześciu stuleci swej miejskiej historii Drzewica była miejscem wielu ważnych nie tylko dla mieszkańców regionu wydarzeń historycznych, a jej mieszkańcy angażowali się zarówno w rozwój gospodarczy i kulturowy tej część Polski, jak również stawali z bronią w rękę na wezwanie Ojczyzny. Obchodzony w 2019 r. doniosły Jubileusz 590-lecia nadania Drzewicy praw miejskich (Nieszawa, 5.05.1429 r.) jest wspaniałą okazją do

przypomnienia bogatych dziejów lokalnej społeczności, jednak bez poszukiwania źródeł – swoistych „tropów dziejowych” – coś można by ciekawego powiedzieć lub napisać...? Jak do tej pory kształtowała się literatura dotycząca dziejów Drzewicy? Jakie pułapki czyhają na badaczy? Gdzie znaleźć potrzebne nam materiały? Ten krótki tekst ma na celu udzielenie odpowiedzi na tak postawione pytania.

Drzewica na mapie powiatu opoczyńskiego – Atlas geograficzny ilustrowany Królestwa Polskiego

O dziejach Drzewicy nie raz już pisano. Należy przede wszystkim odróżnić pisemne wzmianki źródłowe (tj. dokumenty urzędowe, wspomnienia i relacje, korespondencję itd.) od opracowań o charakterze historycznym. Te drugie często miały postać krótkich wzmianek dotyczących losów drzewickich zabytków, czy też ogólnego tła historycznego. Taką też wzmiankę dotyczącą zamku już w epoce przedrozbiorowej odnaleźć można w dziele *Polonia* Szymona Starowolskiego (1632), a także dwa stulecia później w pismach Klementyny z Tańskich Hoffmanowej (1827), czy następnie w pracach Kazimierza Stronczyńskiego z połowy XIX wieku. Ze schyłku tego stulecia pochodzi opis zdegradowanej w 1869 r. do roli osady Drzewicy, zapisany na kartach *Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich* (t. II, 1881). Wspomniane hasło słownikowe do dziś jest materiałem wartościowym, do którego chętnie odwołują się historycy zajmujący się dziejami Drzewicy.

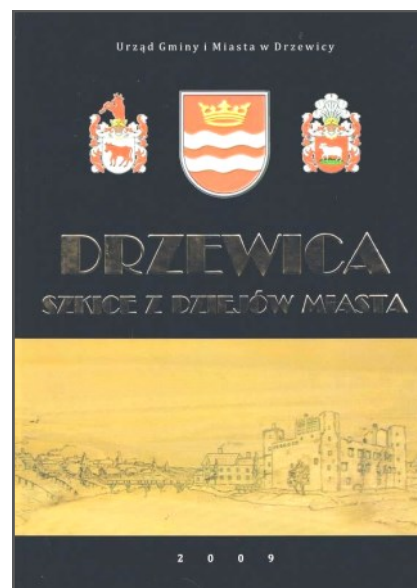
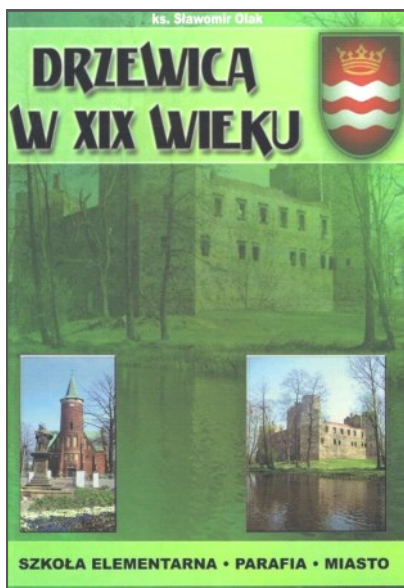
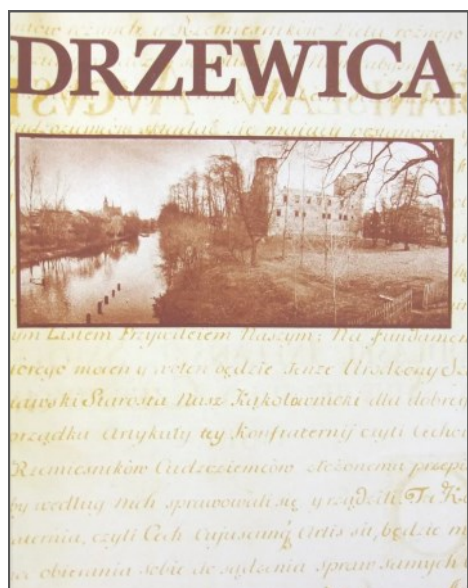

O dziejach Drzewicy w literaturze historycznej słów kilka

Nie sposób oczywiście w tak krótkiej formie, jaką jest niniejszy artykuł, dokonać pełnego przeglądu piśmiennictwa popularnego, czy też drzewickiej historiografii, warto jednak wspomnieć jeszcze o kilku innych publikacjach. W okresie dwudziestolecia międzywojennego o Drzewicy pisano m.in. na kartach czasopisma ilustrowanego „Ziemia” (np. artykuły *Nasze zamki* z 1934 r. oraz *Zamek w Drzewicy* z 1938 r.). Zdecydowany wzrost zainteresowania dziejami Drzewicy dostrzec można po zakończeniu II wojny światowej, zaś do grona najważniejszych opracowań bez wątpienia zaliczyć należy obszerny materiał autorstwa prof. Bohdana Guerquina opublikowany w „Tece Konserwatorskiej” (1952), a dotyczący zamku prymasa Macieja Drzewickiego. Trzy dekady później ukazało się wydawnictwo albumowe pt. *Drzewica* (1984) w opracowaniu wielce zasłużonego dla zabezpieczania i poszerzania zakresu wiedzy o historii miasta historyka-regionalisty – Romana Gorzelaka. Przez kolejne dekady słynny folder był podstawowym kompendium wiedzy o ogólnych dziejach Drzewicy, zdobiąc domowe zbiory drzewiczian i będąc podstawą merytoryczną lokalnych przedsięwzięć edukacyjnych i popularyzatorskich. Omawiając lokalne piśmiennictwo bezwarunkowo należy wspomnieć o kwartalniku „Więści znad Drzewiczki” – czasopiśmie liczącym obecnie już przecież ponad 100 numerów, na kartach których opublikowano wiele cennych prac o charakterze wspomnieniowym, autorskich opracowań oraz przedruków materiałów z innych źródeł.

Ostatnie trzy dekady przyniosły wiele cennych prac historycznych, dotyczących dziejów Drzewicy. Na potrzeby niniejszego tekstu przytoczone zostaną tylko syntezы o charakterze ogólnohistorycznym, choć należy dobitnie podkreślić, że w tym czasie ukazało się wiele innych publikacji ujmujących interesującą nas tematykę wycinkowo. Jako pierwszy przywołany zostaje artykuł pt. *Zarys dziejów Drzewicy* autorstwa Jolanty Madej, opublikowany na łamach „Biuletynu Kwartalnego Radomskiego Towarzystwa Naukowego” (1997, t. 2, z. 3–4). Niewielki pod względem objętości artykuł prezentuje w syntetycznej formie podstawowe wiadomości z dziejów miasta, stanowiąc w pewnym sensie preludium do obszerniejszych opracowań w niedalekiej przyszłości. W dziesięć lat później na rynku wydawniczym ukazała się książka autorstwa ks. Sławomira Olaka – *Drzewica w XIX wieku, szkoła elementarna, parafia, miasto* (2007).

Opracowanie to wniosło nową jakość do badań nad dziejami miasta, co widoczne jest nie tylko dzięki przystępności języka publikacji, lecz przede wszystkim w postaci szerokiej kwerendy źródłowej w archiwach państwowych i kościelnych. Godną uwagi jest również bibliografia zestawiona przez ks. Olaka, dzięki czemu drzewiczanie otrzymali pierwszy od dłuższego czasu wgląd w stan badań nad dziejami swej małej ojczyzny. W dwa lata później, nakładem Gminy i Miasta Drzewicy, a dzięki pracy drzewickiego środowiska miłośników historii regionu ukazało się obszerne opracowanie zbiorowe pt. *Drzewica. Szkice z dziejów miasta* (2009) – które już od dekady stanowi najobszerniejsze ujęcie historii miasta. Dzięki zastosowaniu układu problemowo-chronologicznego bez trudu można odnaleźć szczegółowe informacje dotyczące nie tylko zabytków, lecz szerzej rozumianych dziejów lokalnej społeczności w kontekście kulturowym, gospodarczym, społecznym, administracyjnym i militarnym.

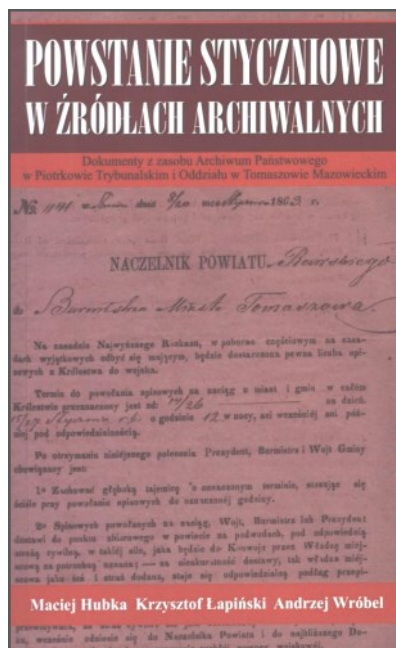
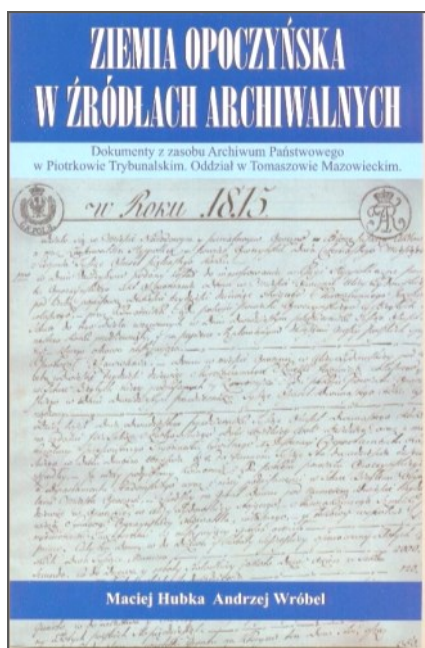
Podsumowując tę część rozważań warto zaznaczyć, iż szczegółowych danych dotyczących historii zarówno samej Drzewicy, jak i okolicznych miejscowości stanowiących gminę, poszukiwać można z powodzeniem również w wydawnictwach poświęconych pobliskim miastom lub dziejom powiatu opoczyńskiego, czy szerzej rozumianego regionu. W tym przypadku warto wspomnieć o monografiach Opoczna – *Opoczno, Studia i szkice z dziejów miasta* (2003) i Przysuchy – *Przysucha – historia miasta od czasów najdawniejszych do 1945 r.* (2006). Ciekawym uzupełnieniem stanu wiedzy, zwłaszcza w kontekście możliwości bezpośredniego kontaktu ze skanami materiałów archiwalnych jest wydawnictwo autorstwa Macieja Hubki i Andrzeja Wróbla – *Ziemia opoczyńska w źródłach archiwalnych, Dokumenty z zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim Oddział w Tomaszowie Mazowieckim* (2011) wydane przy współpracy Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim i Muzeum Regionalnego w Opocznie. Oprócz zarysu dziejów ziemi opoczyńskiej w omawianej publikacji dokonano również omówienia licznych źródeł archiwalnych – których skany załączone są do wydawnictwa w formie prezentacji na płycie DVD. Praca ta wychodzi naprzeciw nie tylko zapotrzebowaniu badaczy i miłośników dziejów Drzewicy, lecz jest również ciekawym materiałem dla nauczycieli podczas lekcji z zakresu historii regionalnej.

Co warto wiedzieć by nie zgubić tropu..?

Na pasjonata historii pragnącego zgłębić dzieje Drzewicy „czyha” kilka problemów mogących skutecznie utrudnić dotarcie do poszukiwanych informacji. Jak zatem uniknąć tych „zasadek”? W obecnym świecie coraz częściej spotkać się można ze stwierdzeniem, że czego nie ma w Internecie to nie istnieje. W sieci można znaleźć wiele informacji w postaci wersji elektronicznych publikacji (biblioteki cyfrowe) lub skanów materiałów źródłowych (serwis szukajwarchiwach.gov.pl), jednak żadna, nawet najbardziej intuicyjna wyszukiwarka nie rozwiąże za nas wszystkich problemów zastępując tym samym zmysł badacza, jego warsztat, wiedzę i metody badawcze. Innymi słowy, warto na początku poszukiwań – bez względu na to czy przygotowujemy prezentację na potrzeby edukacji szkolnej, czy opracowanie o charakterze naukowym – uświadomić sobie kilka znaczących dla kierunków poszukiwań kwestii.

Po pierwsze, ważne znaczenie dla naszych poszukiwań zawsze ma historia administracji. Mimo, iż na pierwszy rzut oka wydaje się to drugorzędne dla badania np. dziejów stowarzyszeń, życia kulturalnego, czy zmian w zabudowie i stosunkach własnościowych, wrażenie to jest jak najbardziej błędne. Wynika to z faktu, że podstawową cechą administracji państwowej i samorządowej jest jej podział terytorialny (sieć gmin, powiatów, etc.) oraz struktura zwierzchności (np. gmina – powiat – województwo). Uwarunkowania te na przestrzeni wieków zmieniały się bardzo często, zaś na tle historii naszego regionu to właśnie gmina Drzewica jest ciekawym przykładem skomplikowanych dziejów administracyjnych. Od tego w jakim powiecie, obwodzie, guberni czy województwie w danym okresie Drzewica się znajdowała bezpośrednio zależy, który urząd powiatowy czy wojewódzki wytwarzał dokumentację dotyczącą miasta (podobnie w przypadku struktur regionalnych np. dawnych partii politycznych, organizacji społecznych, etc.). Wiąże się to również z miejscem przechowywania dokumentacji – materiałów archiwalnych. Jedną z podstawowych zasad archiwistyki jest zasada pertynencji terytorialnej, z której wynika czemu dokumenty dotyczące naszego miasta znaleźć można w Piotrkowie Trybunalskim, Tomaszowie Mazowieckim, Łodzi, Radomiu i Kielcach... (o czym więcej w dalszej części artykułu).

Wychodząc naprzeciw ciekawości miłośników historii, warto w znacznym uproszczeniu naszkicować zawiłe koleje losu administracyjnych dziejów Drzewicy. W okresie przedrozbiorowym miasto znajdowało się w powiecie opoczyńskim, województwie sandomierskim (prowincja małopolska). Po krótkim okresie funkcjonowania w ramach monarchii austriackiej (w wyniku III rozbioru Polski), w okresie Księstwa Warszawskiego Drzewica znalazła się w powiecie opoczyńskim, departamencie radomskim. Stan ten z pewnymi zmianami utrzymał się prawie przez cały okres rozbiorów (zmiany ustrojowe administracji wyższego szczebla – tj. departament, gubernia, województwo), przy czym co najważniejsze, przez cały ten czas omawiane tereny wchodziły w skład powiatu opoczyńskiego. Co ciekawe, do 1870 r. tereny przyległe do miasta znajdowały się w gminie Radzice. Po utracie praw miejskich przez Drzewicę (1869 r.) zdegradowane miasto włączone zostało do sąsiedniej gminy, która tym samym zmieniła nazwę na gmina Drzewica.

Szereg ważnych zmian w omawianym zakresie przyniósł wiek XX. W okresie dwudziestolecia międzywojennego (1918–1939) powiat opoczyński należał początkowo do województwa kieleckiego, aby z dniem 1 kwietnia 1939 r. przejść w skład województwa łódzkiego. Z tego właśnie powodu informacji o ówczesnej gminie Drzewica poszukiwać należy oprócz akt starostwa opoczyńskiego, również w dokumentacji urzędów wojewódzkich w Kielcach i Łodzi – czyli de facto w dwóch różnych archiwach państwowych (Kielce, Łódź), nie licząc akt gminnych z tego okresu, przechowywanych w Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim Oddział w Tomaszowie Mazowieckim. Również po 1945 r. Drzewica – jako gmina w pewnym sensie z pogranicza regionów – zmieniała wraz z powiatem opoczyńskim swą wojewódzką przynależność administracyjną (głównie Łódź, Kielce). Szczególne miejsce w tym okresie zajmuje reforma administracji PRL, w wyniku której w 1975 r. wprowadzono podział na

49 województw – a wśród nich powołano województwa piotrkowskie i radomskie (funkcjonujące w latach 1975–1998). Zdecydowana większość ziem powiatu opoczyńskiego weszła wówczas w granice województwa piotrkowskiego, jednak tereny gminy Drzewica znalazły się w województwie radomskim. Taki bieg dziejów jest pułapką, w którą wpadają niektórzy badacze, ponieważ sugerując się losem powiatu opoczyńskiego swe poszukiwania wiążą z aktami Urzędu Wojewódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim, a tym czasem właściwym rozwiązaniem jest prowadzenie kwerendy w aktach ówczesnego Urzędu Wojewódzkiego w Radomiu. Dlatego właśnie warto zatrzymać się chwilę nad dziejami administracji na danym terenie, aby nie tylko wiedzieć czego się szuka, lecz również i gdzie (więcej informacji o wzmiankowanych przemianach administracyjnych odnaleźć można m.in. na kartach przywoływanej już książki *Ziemia opoczyńska w źródłach archiwalnych...*).

Uzupełnieniem „katalogu zasadzek” jest sprawa języka, a właściwie języków, w których dawne dokumenty zostały wytworzone. W wielkim uproszczeniu można zaznaczyć, że postać dokumentu jest odbiciem realiów historycznych. Skoro zatem w dziejach tej części Polski mieliśmy okresowo jako urzędowe języki rosyjski (zabór rosyjski) oraz niemiecki (zabór austriacki, okupacje z lat obu wojen światowych), trudno się dziwić sytuacji, w której musimy zmierzyć się z dokumentem zapisanym w języku obcym (i to pismem odręcznym – nie zawsze czytelnym, cyrylicą lub niemiecką frakturą).

Drzewiczana w archiwach państwowych i nie tylko

Pod pojęciem *drzewiczana* (*dreviciana*) kryją się materiały dotyczące dziejów Drzewicy. Odwołując się do informacji zaprezentowanych w poprzedniej części artykułu, oczywistym jest, że materiały te są rozproszone po kilku archiwach państwowych, zaś część z nich – dotyczących dziejów parafii i dekanatu drzewickiego znajduje się obecnie w archiwach kościelnych (archiwa diecezjalne w Sandomierzu i Radomiu). Najbardziej interesujące nas jednak akta wytworzone w Drzewicy przez administrację szczebla gminnego (gmina, rada narodowa) znajdują się w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim Oddział w Tomaszowie Mazowieckim (lata 1913–1951) oraz w Archiwum Państwowym w Radomiu (1954–1990). W radomskim archiwum państwowym znajduje się również dokumentacja związana z historią Fabryki Nakryć Stołowych „Gerlach”, dokumentacja metrykalna czy akta lokalnych komórek partii politycznych. Szczegółowe dane dotyczące choćby opisu statystycznego Drzewicy odnaleźć można w archiwach państwowych w Radomiu (dokumentacja Rządu Gubernialnego Radomskiego, Urzędu Wojewódzkiego w Radomiu) w Łodzi (akta Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego) i Kielcach (akta Kieleckiego Urzędu Wojewódzkiego). Podobnym kluczem historyczno-administracyjnym należy posługiwać się w przypadku poszukiwania dokumentacji wytworzonej na przestrzeni dziejów przez władze powiatu opoczyńskiego (dla schyłkowego okresu PRL – Urzędu Rejonowego w Przysusze). Oprócz zespołów archiwalnych będących pozostałością po urzędach administracji państwowej i samorządowej, w zależności od badanego aspektu dziejów Drzewicy (dzieje kultury i szkolnictwa, partii politycznych, etc.) warto objąć poszukiwaniami również dokumentację powstałą w wyniku działalności administracji specjalnej (np. administracja leśna, urzędy nadzorujące szkolnictwo lub działalność gospodarczą, etc.) oraz akta partii politycznych. Zawsze – jak już podkreślono – warto zadać sobie podstawowe pytanie: gdzie te materiały są przechowywane? (szerzej o tej jakże skomplikowanej tematyce zob. *Ziemia opoczyńska w źródłach archiwalnych...*).

Dopełnieniem opisu wędrówki „tropiciela dziejów Drzewicy” są zbiory muzeów, bibliotek i innych instytucji kultury. Stąd też nie bez słuszności każdy badacz dziejów Drzewicy powinien obowiązkowo zapoznać się ze zbiorami Muzeum Regionalnego w Opocznie, Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze, bibliotekami publicznymi w regionie, a przede wszystkim „skarbcem”, jakim bez wątpienia jest Regionalne Centrum Kultury w Drzewicy.

* * *

Dzieje Drzewicy stanowią tak szeroki zakres badawczy, że trudno mówić o czymś monopolu. Wręcz przeciwnie – bez popularyzowania nie tylko historii gminy i miasta, lecz również wiedzy o miejscach przechowywania źródeł historycznych, obszar ten nie będzie należycie wykorzystany. Ten skromny materiał jest zatem formą zaproszenia do podjęcia własnych badań przez młode pokolenie badaczy. Pamiętajmy – wartościowe dla nas wszystkich materiały znajdują się też w archiwach rodzinnych drzewiczian! Dlatego też zachęcam, aby wykorzystywać wszelkie okoliczności do pogłębiania wiedzy o dziejach naszych rodzin i małej ojczyzny, w której wielką historię one tworzyły.

Kalendarium dziejów Drzewicy

NA PODSTAWIE OPRACOWAŃ
DR MACIEJA HUBKI

Połowa XIII wieku

Pierwsze wzmianki o miejscowości Drzewica. W nagrodę za męstwo wojenne książę Konrad Mazowiecki nadał ją komesowi Gosławowi z rodu Ciołków – protoplaście rodu Drzewickich herbu Ciołek.

1315 r.

Rok fundacji kościoła drzewickiego, erygowanego na kościół parafialny w 1321 r. Kościół ufundował Wojciech z rodu komesa Gosława. Kościół został konsekrowany w 1460 r.

1321 r.

Arcybiskup gnieźnieński Janisław tworzy parafię drzewicką.

5 maja 1429 r., Nieszawa

Nadanie praw miejskich, dzięki staraniom Mikołaja Drzewickiego – sekretarza kancelarii królewskiej, król Władysław Jagiełło nadał Drzewicy prawa miejskie.

1527-1535

Budowa gotycko-renesansowego zamku w Drzewicy, siedziby rodu Drzewickich h. Ciołek. Inicjatorem budowy był Maciej Drzewicki.

1531-1535

Prymas Polski Maciej Drzewicki pełni funkcję arcybiskupa gnieźnieńskiego i Prymasa Polski. Wcześniej piastował on szereg eksponowanych stanowisk w Polsce doby Jagiellonów (m.in. kanclerza wielkiego koronnego).

1551-1610

Drzewicki kościół pod wezwaniem św. Łukasza Ewangelisty znajduje się w posiadaniu kalwinistów.

1626 r.

Drzewicycy fundują w swym mieście budowę klasztoru bernardynek pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Bożej Rodzicielki. Obiekt ukończony w kilka lat później, został zniszczony przez pożar w 1675 r. Nową siedzibą siostr zakonnych został drzewicki zamek. W trakcie pożaru zniszczeniu uległ również przyklasztorny kościół pod wezwaniem św. Stanisława, którego ruiny rozebrano ostatecznie w 1803 r.

1655 r.

„Potop Szwedzki”. Po raz pierwszy od XIII wieku Drzewica zaznaje klęski najazdu obcych wojsk. Tym razem, w wyniku najazdu szwedzkiego, agresorzy plądrują miasto. Ich łupem stają się m.in. relikwie przechowywane w miejscowym kościele pod wezwaniem Św. Łukasza.

Połowa XVIII w.

Dzieje Drzewicy związały się z rodem Szaniawskich. W wyniku wygaśnięcia rodu Drzewickich h. Ciołek, w połowie stulecia dobra drzewickie zakupił Fabian Szaniawski h. Junosza (starosta sochaczewski, łowczy Wielkiego Księstwa Litewskiego).

1760 r.

Wielki piec. Z inicjatywy Filipa Nereusza Szaniawskiego, dziedzica Drzewicy, rozpoczęto budowę wielkiego pieca oraz fryszerkę do przerabiania surówki na żelazo kowalne. Jest to początek przemysłu metalowego w Drzewicy. Wcześniej Drzewica znana była m.in. z lokalnego piwa oraz sukiennictwa.

12-13 listopada 1794 r.

Powstanie Kościuszkowskie. W Drzewicy stacjonują oddziały gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, biorące udział w Insurekcji Kościuszkowskiej.

1809 r.

W Drzewicy pojawia się ranny w bitwie pod Raszynem oficer armii austriackiej, czeski baron Franciszek Ksawery Reyski. Znajdując się pod opieką dziedziczki Ludwiki Szaniawskiej, odwdzięcza się jej za opiekę gorącym uczuciem. W wyniku późniejszego małżeństwa w historii Drzewicy pojawia się ostatni szlachecki ród jej właścicieli – Reyskich h. Dubnitz.

1814 r.

Pożar niszczy zamek drzewicki, będący w ostatnich latach swej użytkowej historii siedzibą zgromadzenia zakonnego siostr bernardynek. Zamku nigdy nie odbudowano. Jego ruiny do dziś stanowią jedną z największych atrakcji turystycznych w regionie, a z jego murami wiąże się szereg legend ubarwiających lokalną historię.

1817 r.

Z inicjatywy barona Franciszka Ksawerego Reyskiego powstaje w Drzewicy Szkoła Elementarna.

1827 r.

Drzewicki zakład metalurgiczny przechodzi we władanie firmy założonej przez braci Evans, pochodzących z Anglii. W okresie Powstania Styczniowego zakłady drzewickie świadczyły na rzecz powstańców prace remontowe i produkcyjne w zakresie uzbrojenia. Niektóre źródła wspominają, iż w fabryce Evansów dokonano remontu 2-3 dział, które znalazły się w oddziale powstańczym Antoniego Jeziorańskiego, lecz z powodu niskiej wartości bojowej został przezeń porzucony.

1863 r.

W styczniu tegoż roku dochodzi do wybuchu największego polskiego zrywu niepodległościowego – Powstania Styczniowego. Biorą w nim udział również drzewiczanie. Proboszcz parafii drzewickiej, ks. Stanisław Gordon pełnił funkcję cywilnego animatora ruchu powstańczego w regionie. W dniu 10 lipca 1863 r. w pobliżu Drzewicy miała miejsce bitwa pod Ossą, w której powstańcy dowodzeni przez mjr. Ludwika Żychlińskiego pokonali rosyjski oddział mjr. Szokalskiego. Była to jedna z największych bitew powstania w regionie.

1869 r.

Utrata praw miejskich. W wyniku upadku Powstania Styczniowego władze rosyjskie podjęły kroki zmierzające do pełnej unifikacji Królestwa Polskiego z carskim Imperium. Jednym z nich była reforma administracyjna, w wyniku której szereg dotychczasowych miast zostało zdegradowanych do rangi osad. Wiązało się z to z weryfikacją „miejskiego charakteru” tychże ośrodków. W wyniku zapaści gospodarczej, jaka zaistniała w drugiej połowie XIX w. w Drzewicy, została ona objęta wspomnianą reformą.

1893 r.

Drzewickie zakłady przechodzą w posiadanie rodziny Kobylańskich, warszawskich przemysłowców. W 1900 r. otrzymują one nazwę: „Bracia Kobylańscy poprzednio S. Gerlach w Warszawie”. Od 1951 r. zakład działał pod nazwą „Fabryka Wyrobów Nożowniczych Gerlach”, a od października 1971 r. stał się siedzibą Kombinatu Wyrobów Nożowniczych i Nakryć Stołowych „Gerlach”. W 1992 r., dziesięć lat po podziale kombinatu, przedsiębiorstwo państwowe przekształcono w spółkę skarbu państwa „Gerlach S.A.”.

1908-1914

Rozbudowa drzewickiego kościoła parafialnego w stylu neogotyckim.

1916 r.

Powstanie Ochotniczej Straży Pożarnej w Drzewicy.

1924 r.

Z inicjatywy Bronisława i Samuela Kobylańskich, właścicieli drzewickiej fabryki, **powstaje piłkarski klub sportowy.** W 1957 r. przekształca się on w Klub Sportowy Gerlach Drzewica. Od 1978 r. funkcjonuje w nim sekcja kajakarska.

28 sierpnia 1928, Warszawa

Umiera baron Artur Reyski – ostatni z rodu. Tym samym kończy się epoka rodów szlacheckich w historii Drzewicy. Ostatni dziedzic był wybitnym heraldykiem i genealogiem, doktorem prawa, członkiem Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie, współautorem „Herbarza Polskiego” (współautor: Adam Boniecki).

Wrzesień 1939 r.

W wyniku agresji niemiecko-radzieckiej we wrześniu 1939 r. rozpoczęła się II wojna światowa. Drzewica znalazła się w zasięgu oddziaływania wojsk niemieckich już po siedmiu dniach wojny. W lesie „Parchowiec” w dniu 8 września 1939 r. rozbite oddziały polskiej Armii „Prusy” stoczyły bój, zadając Niemcom znaczne straty. W tym czasie dochodzi do pierwszych zbrodni niemieckich na terenie Drzewicy. W dniu 8 września 1939 r. zamordowany zostaje drzewicki proboszcz – ks. Stanisław Klimecki, a także ksiądz kapelan Wojska Polskiego Antoni Dolaciński. Dla Drzewicy rozpoczyna się tragiczny okres okupacji niemieckiej. W niedługim czasie po zakończeniu walk Kampanii Polskiej 1939 r., drzewiczanie zawiązują pierwsze struktury konspiracyjne, nawiązując kontakty z Oddziałem Wydzielonym Wojska Polskiego mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”.

1941-1942

W Drzewicy pod okupacją niemiecką funkcjonuje getto, w którym skupiono ludność żydowską głównie z Drzewicy, a także m.in. z Końskich i Tomaszowa Mazowieckiego. Jego mieszkańcy wywiezieni zostali do obozu koncentracyjnego w Treblince, gdzie zostali zamordowani.

22 stycznia 1942 r.

„**Mord w Drzewicy**”. Operujący w okolicy oddział Gwardii Ludowej, dowodzony przez Izraela Ajzenmana (vel. Juliana Kaniewskiego, komunisty z Radomia) „Lwa”, dokonała nocnego napadu na lokalne struktury Narodowych Sił Zbrojnych – prawicowej organizacji konspiracyjnej. Zaskoczonych podczas snu drzewiczian zamordowano z zimną krwią. Wśród 7 ofiar znalazł się również August Kobylański, zabity na terenie fabryki. Wydarzenie to zapoczątkowało serię wzajemnych aktów wrogości pomiędzy partyzantką komunistyczną a podziemiem narodowym. Walki te miały miejsce na terenie Kielecczyzny.

15 października 1944 r.

„**Gegen Drzewica**”. Najtragiczniejsza data w okupacyjnej historii Drzewicy. W dniu tym oddziały niemieckie dokonały akcji pacyfikacyjnej, wymierzonej w ludność cywilną. Akcja ta była odwetem za zaangażowanie drzewiczian w ruch oporu. Aresztowano 300 osób, a śmierć poniosło 28. Dzień wcześniej, 14 października 1944 r. miał miejsce bój pod Żdżarami, stoczony przez 6. Kompanię 25 pułku piechoty Armii Krajowej, dowodzoną przez por. Zdzisława Suszyckiego „Osucha”. Walkę stoczono w wyniku operacji pod kryptonimem „Gegen Drzewica” (niem. „Przeciw Drzewicy”), prowadzonej przez niemieckie siły pacyfikacyjne.

17 stycznia 1945 r.

Koniec okupacji niemieckiej. W dniu tym oddziały radzieckie zajmują Drzewicę.

1948 r.

Powstanie Gromadzkiej Biblioteki Publicznej w Drzewicy. W 1973 r. placówka zmieniła nazwę na Gminną Bibliotekę Publiczną w Drzewicy, a w 1987 r. z kolei nazwę zmieniono na Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Drzewicy. Od 2006 r. Biblioteka Samorządowa Gminy i Miasta w Drzewicy funkcjonuje jako samodzielna instytucja kultury.

Półowa lat 50. XX w.

W Drzewicy powstaje kino „Śnieżka”. Kino działało do lat 90. XX w.

21 sierpnia 1961 r.

Utworzenie Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla Pracujących przy Fabryce Wyrobów Nożowniczych „Gerlach”. Od roku szkolnego 1991/1992 funkcjonowało w mieście również Liceum Ogólnokształcące. Od 2002 r. funkcjonuje zaś Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Drzewicy.

1986 r.

Powstanie Gminnego Ośrodka Kultury w Drzewicy. Od 1987 r. zmieniono nazwę na Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Drzewicy.

20 listopada 1986 r.

Uchwałą Rady Państwa **Drzewica odzyskuje prawa miejskie** z dniem 1 stycznia 1987 r.

16 kwietnia 1991 r.

Powstaje „Koło Przyjaciół Drzewicy” – organizacja społeczna, skupiająca miłośników dorobku kulturalnego i historycznego naszego miasta. Od dnia 29 listopada 2002 r. nosi ono nazwę „Towarzystwo Przyjaciół Drzewicy”.

15 marca 1999 r.

Utworzenie Publicznego Gimnazjum w Drzewicy. Od 2005 r. nosi ono imię Jana Pawła II.

20 września 2000 r., Sydney (Australia)

Drzewiczanie – Krzysztof Kołomański i Michał Staniszewski zdobywają olimpijski srebrny medal w kajakarstwie górskim w kategorii C-2, podczas Letnich Igrzysk Olimpijskich. Jest to największy w historii sukces przedstawicieli drzewickiego środowiska sportowego.

07 marca 2005 r.

Uroczyste Nadanie Honorowego Obywatelstwa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie Ryszardowi Kaczorowskiemu

16 lipca 2005 r.

Uroczyste otwarcie nowoczesnego toru do uprawiania kajakarstwa górskiego.

15 grudnia 2005 r.

Utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Drzewicy.

08 maja 2014 r.

Uroczyste nadanie Szkole Podstawowej w Drzewicy imienia Polskich Olimpijczyków

18 stycznia 2015 r.

Uroczyste otwarcie Regionalnego Centrum Kultury w Drzewicy z salą widowiskowo-kinową, Ośrodkiem Dokumentacji Tradycji Regionalnych

23 stycznia 2019 r.

Otwarcie Dziennego Domu „Senior+” w Drzewicy

DZIEJE KOŚCIOŁA

OD CZASÓW ŚREDNIOWIECZA

Drzewicka świątynia została ufundowana w 1315 r. przez ród Drzewickich, herbu Ciołek. Erygowana sześć lat później, kiedy to utworzono parafię drzewicką.

W drugiej połowie XV wieku odnowiona bądź ukończona przez braci Mikołaja i Jana Drzewickich. Konsekracja odbyła się w 1462 r.

Budowla w stylu gotyckim, z ciosu kamiennego i czerwonej cegły, stała pośrodku osady, na wysokim, lewym brzegu rzeki. Została wzniesiona na planie krzyża i usytuowana na osi wschód - zachód. Miała charakter obronny. Przemawia za tym owalny kształt 25-metrowej wieży, która góruje nad okolicą, a także wąskie otwory strzelnicze.

Ks. Jan Wiśniewski, autor "Dekanatu Opoczyńskiego" (rok wydania 1913), pisze: *Kościół w Drzewicy sięga wielkiej starożytności. Z załączonych dokumentów widać, że istniał już na początku XIV w. "Starożytna Polska" (tom II, str. 419) podaje rok fundacji kościoła 1315. W 1321 r. Janisław Arcybiskup Gnieźnieński (Jan Kotwicz) z okolicznych wiosek: Drzewicy, Brudzewic, Dąbrowy, Strzegowia, Gaczyc, Strzeszkowic, Domajewic, Krzczonowa, Brzeźnik, Zychorzyna, Nieznamierowic tworzy parafię, zaś w 1338 r. czyni zamianę dziesięcin wiosek odległych na dziesięcinę z pobliskich. Na zjeździe w Piotrkowie w 1504 r. król Aleksander w piątek przed niedzielą "Laetare" (czwartą niedzielą Wielkiego Postu – przyp. red.) na prośbę Macieja Drzewickiego, podkanclerzego koronnego, dziedzica Drzewicy, na uposażenie mansionarzów Drzewickich plebanię brudzewicką przyłącza do Drzewicy.*

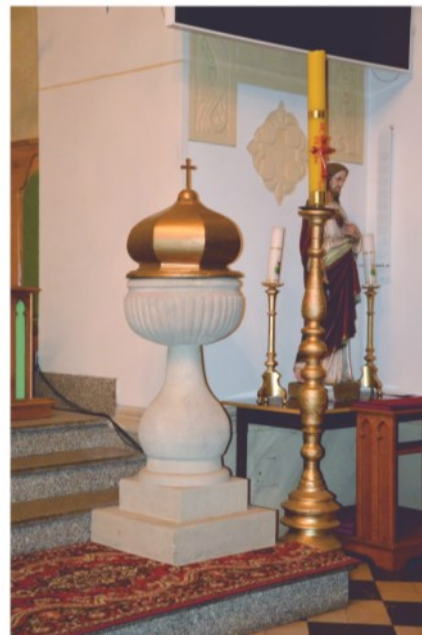
Czy obecny murowany kościół jest pierwszym - nie wiadomo. Umieszczona na zewnątrz płyta nie tłumaczy tej zagadki. Czytamy na niej: "Anno Dei MCCCCLXII ven Nicola Custos Sandomirien. Et Johs praeposit Warschov. fratres heedes de drzewicza aretur pro eis. To znaczy: "Roku Pańskiego 1462 wielebni Mikołaj kustosz sandomierski i Jan prepozyt warszawski bracia dziedzice Drzewicy polecają się modlić".

W latach 1551-1610 kościół znajdował się w rękach kalwinistów. W okresie potopu szwedzkiego, podobnie jak cała Drzewica, został splądrowany. Szwedzi zbezczeszcili relikwie św. Jana Chryzostoma i zrabowali srebrny relikwiarz.

ROZBUDOWA KOŚCIOŁA

Wraz z rozwojem parafii budowla o wymiarach 22,88 m długości i 9,24 m szerokości stała się za małą. Na początku XX wieku parafia liczyła około 2,5 tys. wiernych. Jak podaje w kwartalniku historycznym "Wieści znad Drzewiczki" (nr 3/43 z 2002 r.) redaktor Ryszard Bogatek, rozbudowy podjął się ówczesny proboszcz, ks. Franciszek Sobótka. Przy pomocy obywateli ziemskich: Reyskich, Kobierzycznych, Radzywińskich oraz rodziny Kobyłańskich i dobrowolnych składek parafian postanowił powiększyć kościół według planów architekta Jarosława Wojciechowskiego.

Rozbudowę w stylu neogotyckim rozpoczęto w 1908 r. Stara część kościoła pozostała bez zmian. Przedłużono nawę o dwa przęsła, wzniesiono transepty oraz wybudowano nowe prezbiterium. Rozbudowana świątynia została konsekrowana 21 sierpnia 1912 r. przez bp. Mariana Ryxa. Prace budowlane zakończono dwa lata później.

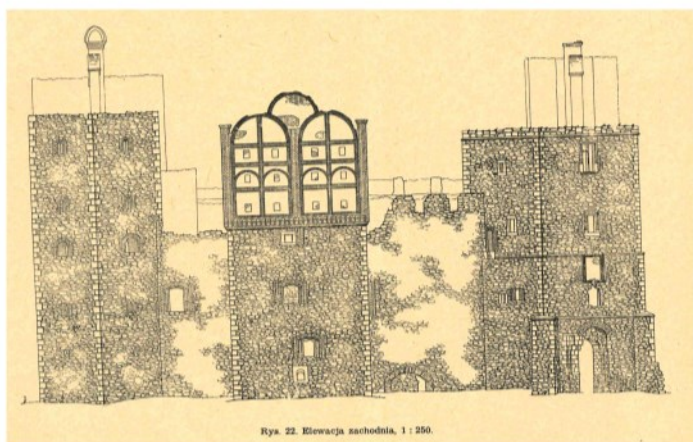
Cenne zabytki

Wewnątrz kościoła znajduje się wiele cennych, godnych obejrzenia zabytków, m.in. późnogotycki XVI-wieczny drewniany krucyfiks, pochodząca z tego samego wieku polichromia przedstawiająca św. Krzysztofa, płyty nagrobne Drzewickich - Jakuba (zm. w 1563 r.) oraz Adama (zm. w 1604 r.), ufundowana przez Adama Drzewickiego kuta w kamieniu barokowa chrzcielnica z 1624 roku, barokowe konfesjonały i późnobarokowe obrazy. Ewenementem na skalę światową jest relikwiarz (herma) z czaszką św. Jana Złotoustego (I poł. XVI w.). Dawne wieki pamięta też chociażby drewniany strop w starej części kościoła.

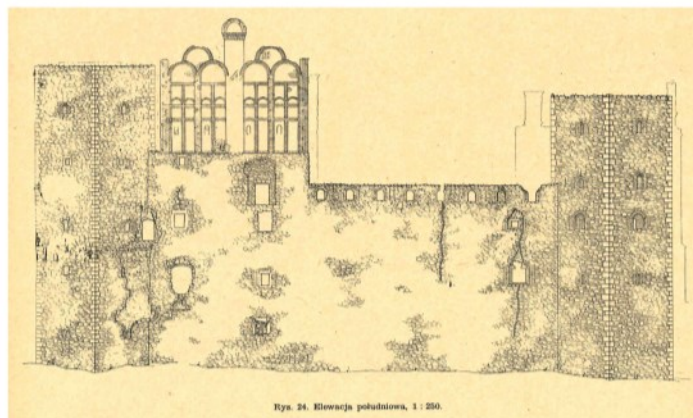

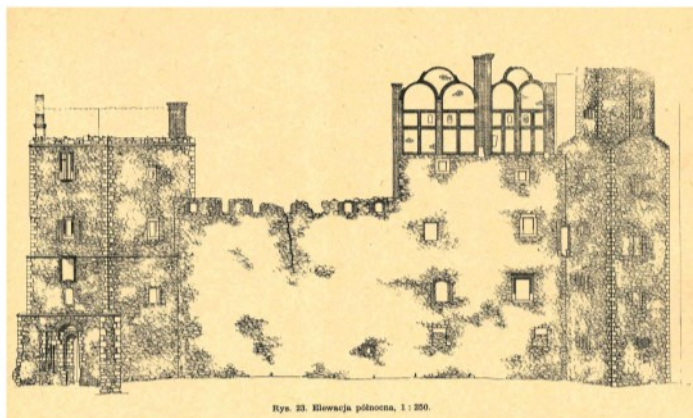
Rys. 21. Kłowacja wschodnia, 1 : 250.

Rys. 22. Kłowacja zachodnia, 1 : 250.

Rys. 24. Kłowacja południowa, 1 : 250.

Rys. 23. Kłowacja północna, 1 : 250.

ZAMEK W DRZEWICY

Zamek w Drzewicy wzniesiono w latach 1527-1535 z inicjatywy prymasa Macieja Drzewickiego herbu Ciołek w jego rodowych posiadłościach. Po ponad dwóch wiekach zamek przejmują Sołtykowie a następnie Szaniawscy. W drugiej połowie XVIII wieku zamek zostaje ofiarowany bernardynkom, które straciły w pożarze swój dawny klasztor ufundowany w 1630 roku przez Annę z Bąkowca-Drzewicką. W 1814 roku pożar trawi również zamek w Drzewicy. Według jednego z podań, po zakończonych roratach nie zgasiły świec od których spłonął cały budynek. Od tego czasu nikt więcej nie zamieszkiwał zamku, który popadał w coraz większą ruinę. W latach 1948-49 i później 1985-86 na zamku prowadzone były pierwsze badania zamku i prace archeologiczne. W 1952 roku powstał projekt zabezpieczenia i zadaszenia zamku.

W 1990 roku ruiny zamku kupił Antoni Borzewski z Warszawy. W 2017 roku rozpoczęły się na zamku prace zabezpieczające.

Zamek gotycko renesansowy powstały z kamienia i cegły, pierwotnie zapewne otynkowany. Założony na planie prostokąta o ściętych narożach, do których przylegają cztery wieże na rzucie kwadratu. Wnętrze dziedzińca zamyka od zachodu budynek mieszkalny, niegdyś z dwiema wieżami alkierzowymi przyległymi do murów - południowego i północnego. W południowo wschodniej części dziedzińca dawny budynek usługowy z prostokątną kaplicą wysuniętą ryzalitowo poza obwód muru wschodniego. Wieże były pięciokondygnacyjne, podpiwniczone, północno-zachodnia - górą ośmioboczną. Wieża północno-wschodnia jest większa od pozostałych, podparta szkarpami, w której znajduje się brama.

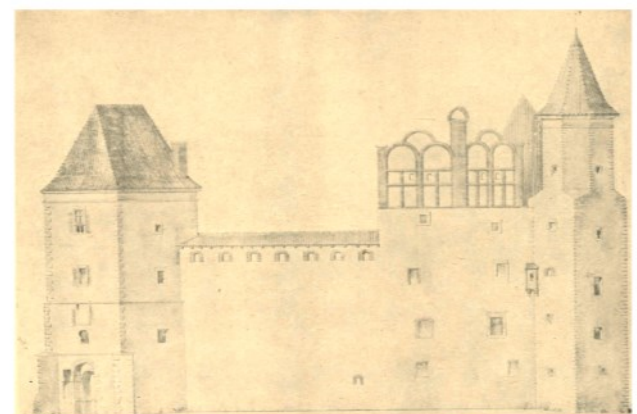
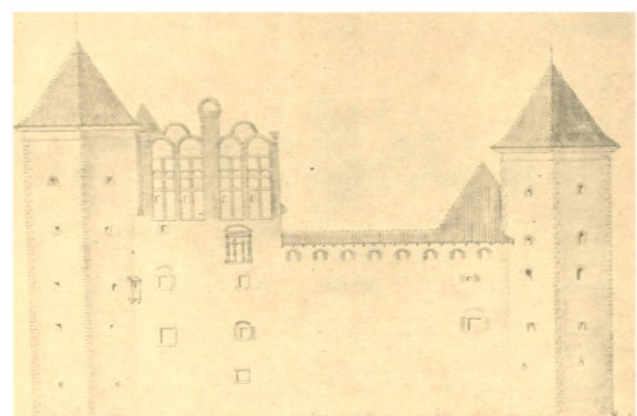
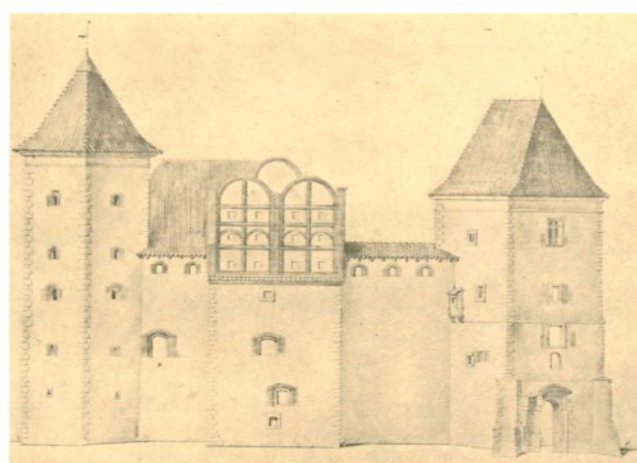
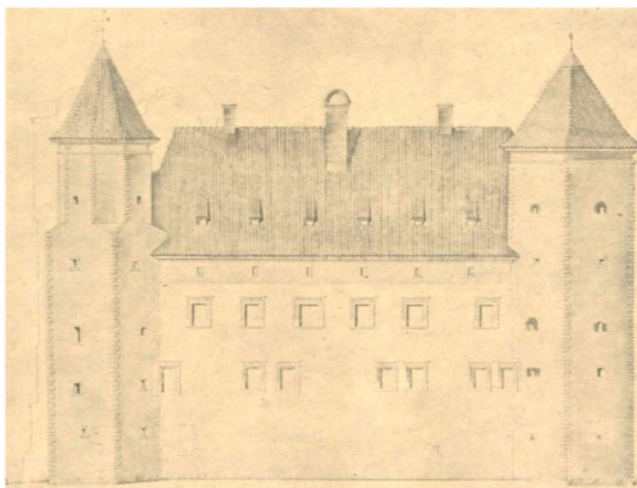
Budynek mieszkalny jest założony na rzucie prostokąta, jednotraktowy, trzykondygnacyjny. Na każdym piętrze znajdują się cztery pomieszczenia, z których krańcowe łączą się z odpowiednimi izbami w wieżach. W przyziemiach po stronie południowej sklepienia kolebkowe, w pozostałej części niegdyś znajdowały się stropy.

Izby krańcowe posiadały również wykusze latrynowe. Wzdłuż elewacji od dziedzińca ślady zewnętrznych ganków drewnianych z wyłącznym dostępem z alkierzy. Niegdyś część mieszkalna przykryta była dwoma dwuspadowymi, równoległymi dachami, ujętymi od północy i od południa dwudzielnymi szczytami ceglany. Każdy był rozdzielony kominem przykrytym koroną, podzielony był na tynkowane pola pionowym i poziomym laskowaniem ceglany zwieńczonym trójarkadowo. Budynek pierwotnie służący jako usługowy po osiedleniu się w nim bernardynek został całkowicie przebudowany. Część północna została zamieniona na kaplicę o wysokości dwóch kondygnacji. Na łuku oddzielającym część zachodnią od prezbiterium znajdują się pozostałości polichromii z końca XVIII wieku. Na zewnętrznym ryzalicie budynku, od wschodu, znajduje się dwudzielną szczyt ceglany, wsparty na wysuniętych wspornikach kamiennych gzymsu wieńczącego ścianę, analogiczny jak w budynku głównym.

Zamek niegdyś posiadał system obronny składający się z dwóch fos rozdzielonych wałem ziemnym. Do zamku prowadził most zwodzony.

Mimo tego, że zamek jest częściową ruiną, jest to najlepiej zachowana rezydencja z 1 poł. XVI wieku w Polsce, ponieważ od czasu powstania nie był w znaczący sposób przebudowywany.

Obok zamku do dziś znajduje się podupadła budowla będąca 1/3 dawnego, XV-wiecznego murowanego, parterowego dworu z XVIII-wiecznym dwukolumnowym gankiem. W okresie, kiedy zamek stanowił rezydencję mieszkalną, dwór pełnił rolę budynku gospodarczego, mieszcząc browar piwa drzewickiego. Boczne skrzydła dworu zostały kilkadziesiąt lat temu rozebrane.

Projekt odbudowy zamku wg Teki konserwatorskiej z 1952r.

GERLACH

W 1760 roku Filip Szaniawski rozpoczyna budowę wielkiego pieca do surówki w Kuźnicach Drzewickich. Moment ten stanowi punkt wyjścia do rozwoju drzewickiej fabryki.

Działania wojenne powodują zawirowania w dziejach fabryki, jednak w 1824 r. Samuel Gerlach, wykształcony za granicą rzemieślnik, rozpoczyna produkcję noży oraz wyrobów chirurgicznych. Car Mikołaj I doceniając jakość produktów Samuela Gerlacha, zezwala na sygnowanie marki koroną, która pozostała w logo firmy Gerlach S.A. do dziś.

Po śmierci Samuela Gerlacha oraz jego żony, kierownictwo nad fabryką przejmuje jej dotychczasowy pracownik, majster nożowniczy – August Kobyłański. Poślubia on najstarszą córkę Samuela Gerlacha – Emilię i wspólnie kupują drzewicką fabrykę.

Wnuk Samuela Gerlacha – Samuel Kobyłański wznowia działalność fabryki dziadka pod nazwą „S. Kobyłański dawniej S. Gerlach” w Warszawie. Z uwagi na dobrą passę fabryki i rosnące zapotrzebowanie na jej wyroby, Samuel Kobyłański, wspólnie z bratem Bronisławem, kupuje wystawione na sprzedaż tereny Kuźnic Drzewickich. W 1893 roku powstaje spółka komandytowa pod nazwą „Bracia Kobyłańscy Fabryka Wyrobów Stalowych dawniej Gerlach”, a bracia Kobyłańscy modernizują drzewickie zakłady, udoskonalając technologie produkcyjne oraz wzbogacając asortyment.

Wraz z wybuchem I Wojny Światowej sytuacja fabryki staje się trudna, a działania wojenne częściowo niszczą zakład. Dopiero po zakończeniu wojny bracia Kobyłańscy wznowiają produkcję w Kuźnicach Drzewickich. Samuel i Bronisław przekształcają przedsiębiorstwo w spółkę akcyjną „Kobyłańscy Spółka Akcyjna dla Przemysłu i Handlu Wyrobami Stalowymi”, a kierownictwo w zakładzie obejmuje syn Samuela – Kazimierz Kobyłański. Fabryka przechodzi szereg reform oraz uruchomione zostają nowe wydziały. Na drodze dynamicznego rozwoju przedsiębiorstwa staje II Wojna Światowa, a wielu pracowników wstępuje w szeregi wojska. Jednak mimo to, jesienią 1939 r. Kazimierz Kobyłański podejmuje zmniejszoną produkcję. Decyzją władz hitlerowskich zakład zostaje zlikwidowany. Maszyny oraz pracownicy zostają wywiezieni do Guben w Niemczech. Po zakończeniu wojny udaje się odzyskać około 2/3 maszyn zagarniętych przez Niemców i od tego czasu zakład funkcjonuje pod zarządem państwowym. W 1951 r. zmienia nazwę na „Fabryka Wyrobów Nożowniczych Gerlach”. Rosnące zapotrzebowanie na produkty firmy „Gerlach” powoduje rozbudowę fabryki, utworzenie Wydziału Półfabrykatów, Wydziału Nakryć Stołowych, budowę magazynu oraz rozpoczęcie produkcji noży do maszyn żniwnych.

W 1974 roku odbywają się uroczystości obchodów 150-lecia firmy, a podsumowania dotychczasowej działalności wykazują dynamiczny i imponujący rozwój w porównaniu do lat wcześniejszych. Rozpoczyna się produkcja innowacyjnych wyrobów kuchennych, takich jak: nożyce do drobiu, noże do ziemniaków, czy zastawy stołowe. W latach 70 i 80 marka Gerlach stała się w Polsce synonimem akcesoriów stołowych. W 1992 r. następuje przekształcenie przedsiębiorstwa w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, a w 1995 r. w spółkę akcyjną.

Współcześnie Gerlach to dynamicznie rozwijające się przedsiębiorstwo, sukcesywnie wdrażające nowoczesne rozwiązania i czerpiące z wielowiekowej, bogatej tradycji. Na przestrzeni ostatnich lat oferta marki Gerlach została znacznie poszerzona, a niezmiennie wysokiej jakości produkty zdobywają uznanie konsumentów.

Z ŻYCIA GMINY I MIASTA

WYBORY NA RADNYCH DO I SESJI DZIECI I MŁODZIEŻY W DRZEWICY

Sesja Dzieci i Młodzieży jest projektem edukacyjnym i obywatelskim mającym na celu m.in. naukę postaw patriotycznych, wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej wśród mieszkańców gminy i miasta Drzewica, wykształcenie postawy współodpowiedzialności młodych ludzi za podtrzymanie i rozpowszechnianie tradycji i historii, uświadomienie decyzyjności i poczucia sprawstwa w społeczności lokalnej oraz promowanie postawy aktywnej względem niej, doskonalenia umiejętności korzystania ze źródeł historycznych oraz uczczenia 590. rocznicy nadania praw miejskich Drzewicy.

5 kwietnia w placówkach edukacyjnych na terenie Gminy Drzewica odbyły się wybory na radnych do I Sesji Dzieci i Młodzieży w Drzewicy. Wybierano łącznie 15 radnych spośród 25 kandydatów zgłoszonych przez 25 zespołów uczniowskich z 6 placówek oświatowych działających na terenie gminy Drzewica. Uprawnionych do głosowania było 680 uczniów z czego w głosowaniu wzięło udział 600 wyborców, co stanowi frekwencję na poziomie 88,24% uprawnionych do głosowania.

Radnymi I Sesji Dzieci i Młodzieży w Drzewicy zostali:

- *Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Drzewicy:* **Kowalska Agata, Worach Aleksandra, Wesołowska Magdalena, Bogatek Iga, Wójcik Małgorzata, Bialek Kordian, Wlazło Małgorzata, Stachniak Natalia,**
- *Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Radzicach Dużych:* **Tkaczyk Aleksandra, Błażejewicz Karolina,**
- *Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Domasznie:* **Gosa Dawid**
- *Szkoła Podstawowa w Brzustowcu:* **Stropa Zuzanna**
- *Szkoła Podstawowa w Idzikowicach:* **Kmiecik Szymon,**
- *Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Drzewicy:* **Oracz Martyna, Noga Gabriela.**

WIELKIE SPRZĄTANIE DRZEWICY

24 kwietnia 2019 r., w ramach obchodów Światowego Dnia Ziemi, na terenie naszej gminy odbyła się akcja „Wielkie Sprzątanie Drzewicy”. Przedsięwzięcie zorganizowane zostało przez Urząd Miejski w Drzewicy oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Drzewicy. Miało ono na celu usunięcie śmieci zalegających na terenach publicznych, a także edukację mieszkańców w zakresie poprawnej segregacji odpadów. Do sprzątania zgłosiło się prawie 700 osób.

Najliczniejszą grupę stanowiły dzieci z Przedszkola Samorządowego w Drzewicy oraz uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Drzewicy. Licznie zgromadzili się także uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Radzicach Dużych, Szkoły Podstawowej w Brzustowcu, Szkoły Podstawowej w Idzikowicach, Szkoły Filialnej w Jelni, a także uczniowie Zespołu Szkół

Ponadgimnazjalnych w Drzewicy. Do akcji włączyli się również m.in. pracownicy Domu Pomocy Społecznej w Drzewicy, pracownicy Urzędu Miejskiego oraz mieszkańcy Drzewicy. W efekcie wielkiego sprzątania, zebrano ponad 300 worków śmieci.

Odpady zbierane były do odpowiednich worków z podziałem na frakcje, zgodnie z przyjętymi zasadami segregacji.

Akcja przyczyniła się nie tylko do oczyszczenia terenu naszej Gminy z zalegających śmieci, ale także zwróciła uwagę na konieczność segregacji odpadów, w celu ponownego ich wykorzystania.

Pamiętajmy, że to od nas zależy jak będzie wyglądał otaczający nas świat i dbajmy o to, aby spacerować cieszyć się pięknem otaczającej przyrody, a nie przytłaczały niezliczoną ilością śmieci.

NAUKOWE SUKCESY UCZENNICH W KONKURSACH POD PATRONATEM ŁÓDZKIEGO KURATORA OŚWIATY

„Sukces nigdy nie jest efektem słomianego zapалу – tu trzeba przejść przez prawdziwy ogień.”

James Madison

Wysokie wyniki naukowe uczniów budują prestiż szkoły, wpływają na dobry wizerunek placówki w środowisku lokalnym, są świadectwem rzetelnej pracy kadry pedagogicznej. Konkursy przedmiotowe i interdyscyplinarne od lat cieszą się wielkim prestiżem wśród środowisk szkolnych. Wynika to z faktu, iż zapewniają laureatom i finalistom liczne przywileje. Konkursy te sprawdzają gruntownie wiedzę i umiejętności, a stopniowalność zawodów wyklucza przypadkowość sukcesu. Te czynniki powodują, że są bardzo popularne wśród młodzieży szkolnej. Aby osiągnąć sukces trzeba chcieć się uczyć, rozwijać swoje talenty i chcieć poznawać świat.

W roku szkolnym 2018/2019 spektakularne sukcesy w konkursach pod patronatem Łódzkiego Kuratora Oświaty odnotowała na swoim koncie uczennica klasy VII Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Drzewicy **Łucja Staniszevska**, która została podwójną laureatką I miejsca oraz finalistką!

W Ogólnopolskim Interdyscyplinarnym Konkursie Wiedzy "Filmowe Łódzkie – Filmowe Regiony Polski" – Łucja została laureatką I miejsca natomiast **Magdalena Wesołowska**, uczennica klasy III Gimnazjum im. Jana Pawła II zdobyła tytuł finalisty. Sukces drzewickich uczennic to świetna promocja szkoły i Drzewicy. Łucja i Magda rywalizowały z uczniami z Gdańska, Gliwic, Łodzi, Koluszek i Tomaszowa Mazowieckiego. Podczas zawodów III stopnia 24 kwietnia w Łodzi, uczniowie pisali test wiedzy, przedstawiali prezentacje multimedialne przybliżające wybrany element dziedzictwa filmowego swojego regionu oraz odpowiadali ustnie na pytania Ogólnopolskiej Komisji Konkursowej pod przewodnictwem dra hab. prof. UŁ **Piotra Sitarskiego**.

25 kwietnia odbył się finał Wojewódzkiego Konkursu Filozofii Klasycznej „W poszukiwaniu prawdy o człowieku”, w którym Łucja Staniszevska przystąpiła do trudnej rozmowy z Komisją i odpowiadała na pytania dotyczące zarówno podstawowych zagadnień filozoficznych, jak i tych bardziej skomplikowanych – poszukujących prawdy o człowieku. W rezultacie uzyskała maksymalną liczbę punktów, czyli 100% i tytuł **laureata konkursu**.

Łucja, która już w ubiegłym roku szkolnym była laureatem Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego, w tym roku uzyskała tytuł finalisty. W tym samym konkursie wielki sukces odniosła uczennica klasy VIII Szkoły Podstawowej w Idzikowicach **Natalia Badura** zdobywając tytuł laureata.

Najwyższe noty uczniów to zasługa ich talentu i pracy, ale także ukoronowanie ogromnego wysiłku nauczycieli, którzy potrafią umiejętnie rozwijać w podopiecznych talenty i zainteresowania, motywować do ciężkiej, uczciwej i wytężonej pracy. Listy gratulacyjne od organizatorów konkursów i Łódzkiego Kuratora Oświaty otrzymały: **Bożena Ramus**, **Agnieszka Bogatek**, **Dorota Zakrzewska** ze SP im. Polskich Olimpijczyków w Drzewicy oraz **Agnieszka Składowska** ze SP w Idzikowicach.

Wielkie gratulacje dla uczniów oraz ich nauczycielek!

GALA PODSUMOWUJĄCA KONKURS „FONOHOLIZM — TELEFON TEŻ UZALEŻNIA”

W kwietniu 2019 r. odbył się **V Powiatowy Konkurs Profilaktyki** pod hasłem „Fonoholizm – telefon też uzależnia”, w ramach programu profilaktyki rówieśniczej PaT (Profilaktyka a Ty).

Celami konkursu było:

- promowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży powiatu opoczyńskiego,
- kształtowanie postaw odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych,
- zapoznanie uczniów z pojęciami „hejtowanie” oraz „mowa nienawiści”, zwiększanie świadomości dotyczącej problemu obrażania i poniżania w sieci,
- kształtowanie świadomych wzorców konsumpcyjnych, uświadomienie skutków nadmiernego korzystania z telefonu i Internetu dla zdrowia i rozwoju,
- rozwijanie kreatywności, zdolności plastycznych oraz wrażliwości artystycznej dzieci i młodzieży,
- wyłonienie najlepszych prac konkursowych.

Adresatami konkursu byli uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i nauczyciele. Koordynowaniem konkursu i przygotowaniem regulaminu zajmowała się **Agnieszka Kopytowska** – p.o. Dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Drzewicy oraz asp. sztab. **Barbara Stępień**.

Podczas Gali wręczono nagrody 15 uczniom z terenu powiatu opoczyńskiego. W konkursie mogli również wziąć udział nauczyciele, którzy mieli przygotować innowacyjny, autorski scenariusz zajęć profilaktycznych z uczniami o podanej tematyce. Wyróżnienie w tej kategorii otrzymała **Monika Raczyńska** – nauczyciel ze Szkoły Podstawowej w Brzustowcu.

Podczas uroczystości zaprezentowano przedstawienie profilaktyczne wykonane przez młodych aktorów z klasy VII ze Szkoły Podstawowej w Brzustowcu pt.: „Wyloguj się do życia”, przygotowane przez **Alicję Pecynę** i **Annę Świdorską**.

LEŻNIA

Wsparcia finansowego udzielili: Burmistrz Drzewicy Janusz Reszelewski, Starostwo Powiatowe w Opocznie ze Starostą Marcinem Baranowskim, Gmina Opoczno z Burmistrzem Dariuszem Kosno, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drzewicy z kierownikiem Ireną Kwiecień oraz prywatni przedsiębiorcy z terenu Gminy Drzewica: Firma Handlowo Usługowa Pisarski Piotra Pisarskiego, Firma Handlowo-Usługowa Łucki Aleksander Łucki, Gabinet Weterynaryjny Tomasz Woźniak.

Organizatorzy serdecznie dziękują za okazaną bezinteresowną pomoc, życzliwość i zrozumienie dla realizacji profilaktycznych działań.

UROCZYSTOŚCI ROCZNICOWE Z OKAZJI UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA I ŚWIĘTA STRAŻAKÓW

Majowe uroczystości rozpoczęto mszą świętą w kościele pw. św. Łukasza, celebrowaną przez Proboszcza Parafii Drzewica ks. **Adama Płuciennika** oraz Kapelana strażaków ks. **Stanisława Madeja**. Po zakończeniu Mszy Świętej uczestnicy wydarzenia w towarzystwie Młodzieżowej Orkiestry Dętej przenieśli się na Plac Wolności, gdzie odbyły się dalsze uroczystości. Ceremonię prowadził Gminny Komendant

Ochrony Przeciwpożarowej bryg. **Marian Kłobucki**, dowódcą uroczystości był druh **Ryszard Sobkiewicz**. Po odegraniu hymnu narodowego, wciągnięciu flagi na maszt głos zabrał burmistrz **Janusz Reszelewski**. W swoim wystąpieniu podkreślił wagę i znaczenie Konstytucji 3 Maja dla nas, Polaków. Podziękował dzieciom i młodzieży za uczestnictwo w tym święcie. Przemówienie okolicznościowe wygłosili również obecni na obchodach: **Zbigniew Zagajewski** – reprezentujący Wojewodę Łódzkiego Zbigniewa Rau oraz **Maria Witkowska** – reprezentująca Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Roberta Telusa.

Następnie przedstawiciele organizacji, instytucji oraz placówek oświatowych, złożyli kwiaty pod pomnikiem. Wieniec w imieniu mieszkańców i władz samorządowych złożył Burmistrz Drzewicy wraz z Przewodniczącą Rady Miejskiej. Na zakończenie orkiestra odegrała „Rotę”. Po uroczystościach związanych z rocznicą uchwalenia konstytucji przed strażnicą OSP w Drzewicy odbywały się obchody Dnia Strażaka, gdzie wręczono strażackie odznaczenia.

UROCZYSTOŚCI Z OKAZJI 590 ROCZNICY LOKACJI MIASTA

JARMARK HISTORYCZNY NA PODZAMCZU W DRZEWICY

W 2019 roku Drzewica świętuje wyjątkowy jubileusz. 5 maja, 590 lat temu (1429 r.) w Nieszawie, Król Władysław Jagiełło podpisał akt nadania praw miejskich Drzewicy. Obchody rocznicowe rozpoczęły się 4 maja. Wtedy to wokół Drzewickiego zamku obył się piknik rycerski. Na terenie wokół ruin stanął prawdziwy średniowieczny obóz z historycznymi kramami i stanowiskami.

Na licznie gromadzących się wokół zamku Prymasa Drzewickiego mieszkańców czekały m.in.:

- Stoisko z podplomykami, gdzie na bieżąco demonstrowane było wyrabianie ciasta, formowanie i pieczenie podplomyków. Zwiedzający mogli sami zagnieść ciasto i upiec podplomyk.

- Kram tkacki – gdzie poza warsztatem tkackim usłyszeć można było także o średniowiecznych tkaninach czy chociażby barwieniu wełny. Ponadto dla dzieci specjalne warsztaty w trakcie których samodzielnie mogły utkać sznurek lub krajkę.
- Kram kowalski – kuźnia – średniowieczne techniki wykuwania przedmiotów z żelaza. Kowal demonstrował kucie prostych przedmiotów. Odbływały się również żywiołowe rozmowy o rzemiośle.

- Kuglarze – to stoisko przygotowane specjalnie do zabawy dla dzieci. Choć nie tylko dzieci, ale również i dorośli mogli spróbować swoich sił w szermierce na piankowe mieczyki, ułożyć gigantyczne puzzle czy duże warcaby oraz wydymuchać ogromne bańki mydlane.
- Tor łuczniczy – pod okiem łuczника uczestnicy strzelali z łuku do tarczy. Odpowiednio przeszkolone osoby opowiadały o łucznictwie oraz instruowały jak trzymać łuk i strzały oraz poprawnie strzelać. Tor łuczniczy jako jedyne stoisko usytuowany był na dziedzińcu zamku, który tego dnia także był otwarty dla mieszkańców

- Garncarstwo – kram z wyrobami garncarskimi, które są rekonstrukcją naczyń średniowiecznych. Dodatkowo koło garncarskie. Osoba prowadząca ten kram demonstrowała jak toczy się małe formy na kole garncarskim. Uczestnicy mieli możliwość sami wykonać kubeczek czy inny przedmiot, który dostawali na własność.
- Namiot kasztelański – namiot wyposażony w sprzęt średniowieczny: stół, krzesła, naczynia. Przy namiocie urzędował Pan kasztelan, który rozmawiał z uczestnikami imprezy, opowiadał o życiu średniowiecznym oraz wypisywał i wydawał glejty młodym uczestnikom gry terenowej.

Największym zainteresowaniem cieszyła się zdecydowanie zbrojownia – miejsce, gdzie demonstrowano średniowieczne uzbrojenie. Poszczególne elementy zbroi można było przymierzać i oglądać. Jednak największą atrakcją były walki rycerskie. Co jakiś czas czterech dzielnych wojów stawało w szranki, by

zaprezentować wszystkim gościom pojedynki rycerzy. Wszyscy, którzy mieli okazję zobaczyć walkę na żywo, zauważyli, że nie było tam scenariusza ani reżyserii. Pozostałe atrakcje, które tego dnia czekały na przybyłych to warsztaty tańca średniowiecznego oraz gra terenowa. Dopelnieniem dnia pełnego średniowiecznych wrażeń był koncert muzyki średniowiecznej oraz specjalny pokaz ognia i tańca z ogniem po zmroku.

MSZA ŚWIĘTA W INTENCJI MIESZKAŃCÓW I UROCZYSTA SESJA RADY MIEJSKIEJ

5 maja 2019 roku odbyła się VIII Sesja Rady Miejskiej w Drzewicy – tym razem wyjątkowo radni obradowali nie w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego, lecz w sali widowiskowej Regionalnego Centrum Kultury w Drzewicy. Przebieg sesji miał wyjątkowo uroczysty charakter – wszystko ze względu na wyjątkową rocznicę 590-lecia Nadania Praw Miejskich Drzewicy.

Zanim jednak radni zasiedli do obrad a zaproszeni goście oraz mieszkańcy na widowni RCK, w kościele parafialnym w Drzewicy odbyła się Msza Święta w intencji mieszkańców. Mszę odprawił ks. **Jacek Wieczorek** – Drzewiczanie, Dyrektor Radia PLUS Radom, przy asyście Proboszcza Drzewickiej Parafii – ks. **Adama Płuciennika** oraz ks. Prałata **Stanisława Madeja**. Następnie w asyście Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Regionalnego Centrum Kultury przybyli goście, mieszkańcy oraz władze samorządowe Drzewicy, uroczystym korowodem ulicami miasta udali się do RCK. Część oficjalna obchodów rocznicowych rozpoczęła się o godz. 14.00. W sali widowiskowej odbyła się Uroczysta Sesja Rady Miejskiej w Drzewicy z uchwałą w sprawie uczczenia 590. Rocznicy Nadania Praw Miejskich Drzewicy. Zanim radni głosowali nad podjęciem uroczystej uchwały, wszyscy zgromadzeni mieli okazję wysłuchać wyjątkowo ciekawej prelekcji, w wykonaniu Drzewiczanie dr. **Macieja Hubki** z Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, dotyczącej dziejów miasta. Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim było oficjalnym współorganizatorem uroczystości rocznicowych.

Ten wyjątkowy dla Drzewicy dzień nie mógł się również obejść bez wręczenia pamiątkowych statuetek dla osób, które od lat przyczyniają się do tworzenia minionej historii naszego miasta oraz dla

tych, którzy pomagają przy współtworzeniu jej obecnego kształtu i wyglądu. Statuetki otrzymali m.in.: Poseł **Dorota Rutkowska**, w imieniu Posła Roberta Telusa statuetkę odebrała **Maria Witkowska** – Radna Powiatu Opoczyńskiego. Statuetki odebrali także: Wicemarszałek Województwa Łódzkiego **Grzegorz Wojciechowski**, wieloletnia przewodnicząca Rady Gminy i Miasta w Drzewicy oraz Honorowy Obywatel miasta – **Maria Teresa Nowakowska**, Starosta Powiatu Opoczyńskiego – **Marcin Baranowski**, Wójt Gminy Gielniów – **Władysław Czarnecki**, ks. **Jacek Wieczorek** – Dyrektor Radia PLUS Radom, ks. **Adam Płuciennik** – Proboszcz Parafii Drzewica. Burmistrz Drzewicy oraz Przewodnicząca Rady Miejskiej wręczając statuetki dziękowali również: komendantom, dyrektorom i kierownikom instytucji samorządu powiatowego, dyrektorom i kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy Drzewica, a także prezesom, przewodniczącym i przedstawicielom organizacji społecznych działających na terenie Gminy Drzewica oraz przedsiębiorcom.

W niedzielne popołudnie Burmistrz Drzewicy wraz z Przewodniczącą Rady, wręczył także zaświadczenia dla radnych I Sesji Dzieci i Młodzieży w Drzewicy. Przez kilka tygodni w gminnych placówkach oświatowych trwała wieloetapowa rekrutacja do pierwszej w historii Drzewicy młodzieżowej rady.

INSCENIZACJA Z NADANIA PRAW MIEJSKICH I WYSTAWA OKOLICZNOŚCIOWA W RCK

Po zakończeniu obrad Rady Miejskiej zgromadzeni w RCK w Drzewicy mieli okazję obejrzeć inscenizację nadania praw miejskich Drzewicy, przygotowaną przez młodzież z klasy 6a Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Drzewicy oraz solistki z Regionalnego Centrum Kultury. Występujących przygotowały **Marta Szymańska** oraz **Janina Kocot**.

Uroczystości zakończono otwarciem wystawy dotyczącej historii miasta, którą mieszkańcy oraz turyści mogą zobaczyć w godzinach pracy placówki w sali wystaw RCK w Drzewicy.

WYKŁAD HISTORYCZNY DLA RADY DZIECI I MŁODZIEŻY

16 maja br. w sali konferencyjnej Regionalnego Centrum Kultury w Drzewicy odbył się wykład historyczny dotyczący dziejów miasta, który poprowadził dr **Maciej Hubka** z Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. W sali konferencyjnej drzewickiego RCK zgromadzili się, wybrani w kwietniowych wyborach, przedstawiciele poszczególnych placówek oświatowych młodzieżowej rady. Radni na spotkanie przybyli wraz ze swoimi zespołami uczniowskimi oraz nauczycielami. Wykład miał charakter multimedialny – historia dziejów

miasta opowiadana przez Drzewiczana Macieja Hubkę, poszerzona została o projekcję historycznych dokumentów oraz zdjęć. Prezentacja przygotowana przez Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim w ramach partnerstwa podczas obchodów rocznicy 590-lecia nadania praw miejskich Drzewicy stanowi element wystawy dotyczącej dziejów miasta i wciąż dostępna jest w sali wystaw w RCK. Na zakończenie spotkania

zgrupowani zostali do poszczególnych komisji rady. Prelekcja stanowiła jeden z elementów, które poprzedziły pierwszą w historii Drzewicy Sesję Dzieci i Młodzieży, która odbyła się 1 czerwca 2019 r. Wcześniej młodzi radni uczestniczyli m.in. w międzypokoleniowej grze interaktywnej „Jak liczy się Twój głos”, w warsztatach na temat samorządu terytorialnego. Warsztaty, które odbyły się w dniu 23 maja 2019 roku poprowadził **Andrzej Machowski** – prezes stowarzyszenia Forum 4 Czerwca, doktor nauk humanistycznych w zakresie psychologii, autor licznych publikacji dotyczących metodologii badań społecznych i psychometrii, wieloletni wykładowca Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Były poseł na sejm, wieloletni samorządowiec.

Na posiedzeniu komisji rady młodzieżowi radni mogli przekonać się jak wygląda praca radnych oraz z jakimi wyzwaniami przychodzi im mierzyć się na co dzień. Było to także wyzwanie dla nich samych oraz chwila refleksji na temat problemów oraz oczekiwań młodych mieszkańców gminy.

I SESJA DZIECIĘCEJ RADY MIEJSKIEJ W DRZEWICY

1 czerwca w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Drzewicy odbyła się historyczna, I Sesja Dzieci i Młodzieży w Drzewicy. Obrady uświetniły obchody 590. Rocznicy Nadania Praw Miejskich Drzewicy. Przewodnicząca Rady Miejskiej w Drzewicy – **Dorota Wiktorowicz** przywitała wszystkich obecnych w sali. Następnie I Sesję Dzieci i Młodzieży otworzyła przewodnicząca – **Zuzanna Stropa**. Na sekretarza obrad została wyznaczona radna **Magdalena Wesołowska**.

Radni nie zgłosili uwag do porządku posiedzenia, zatem po jego przegłosowaniu przystąpiono do rozstrzygnięcia konkursu plastycznego na logo 590. Rocznicy Nadania Praw Miejskich Drzewicy oraz wręczono nagrody laureatom.

Burmistrz Drzewicy – **Janusz Reszelewski**, wręczył uroczyste podziękowania dla koordynatorów przygotowań do I Sesji Dzieci i Młodzieży w Drzewicy, oraz przedstawił młodzieżowej radzie sprawozdanie z bieżącej działalności samorządu.

Kolejnym punktem obrad była informacja w sprawie przebiegu kampanii wyborczej w ramach przygotowań do I Sesji Dzieci i Młodzieży w Drzewicy.

Zastępca Burmistrza Drzewicy – **Dominik Niemirski**, przedstawił informację w sprawie przebiegu wydarzeń towarzyszących w ramach przygotowań do I Sesji Dzieci i Młodzieży. W pierwszą edycję projektu edukacyjnego zostało zaangażowanych 75 uczniów ze szkół działających na terenie gminy i miasta Drzewica. Zgodnie z Regulaminem placówki oświatowej wybrały łącznie 15 radnych. Ogłoszenie zbiorczych wyników wyborów na radnych I. Sesji Dzieci i Młodzieży w Drzewicy miało miejsce w dniu 10 kwietnia 2019 roku. Uprawnionych do głosowania było łącznie 680 uczniów z czego w głosowaniu wzięło udział 600 wyborców, co stanowiło frekwencję na poziomie ponad 88% uprawnionych do głosowania.

WYKŁAD PROFESORA JERZEGO STĘPIŃ DLA DZIECIĘCEJ RADY MIEJSKIEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

Ostatnim działaniem w ramach pierwszej kadencji radnych młodzieżowych był udział w wykładzie dotyczącym samorządu terytorialnego w Polsce, który wygłosił prof. **Jerzy Stępień** – polski prawnik i polityk, wiceminister spraw wewnętrznych i administracji (1997–1999), prezes Trybunału Konstytucyjnego (2006–2008). W sali konferencyjnej drzewickiego RCK zgromadzili się, wybrani w kwietniowych wyborach, przedstawiciele poszczególnych placówek oświatowych młodzieżowej rady. Radni na spotkanie przybyli wraz ze swoimi zespołami uczniowskimi oraz nauczycielami. Na spotkaniu obecni byli także: Burmistrz Drzewicy **Janusz Reszelewski**, Zastępca Burmistrza Drzewicy **Dominik Niemirski**, Radni Rady Miejskiej w Drzewicy oraz Dyrektorzy placówek oświatowych z terenu Gminy Drzewica. W spotkaniu wziął udział również **Andrzej Machowski** – prezes stowarzyszenia Forum 4 Czerwca.

Wszyscy przybyli, mieli okazję wysłuchać wykładu dotyczącego samorządu, samorządności i wartości każdego głosu, oraz historycznego podłoża wartości jakie spajają i tworzą społeczeństwo obywatelskie. W trakcie wykładu każdy mógł zabrać głos, z czego korzystali zarówno uczniowie, radni, jak i nauczyciele dopytując o szczegóły. Profesor jeszcze długo po wykładzie odpowiadał na pytania uczniów, dzieląc się z nimi swoimi przemyśleniami dotyczącymi społeczeństwa obywatelskiego.

DRZEWICKIE ŚLALOMY KAJAKOWE

W sobotę, 1 czerwca odbyły się V Drzewickie Ślalomy zorganizowane przez Ludowy Klub Kajakowy Drzewica, Urząd Miejski w Drzewicy, Polski Związek Kajakowy oraz Drzewickie Centrum Wolontariatu „Ofiarna Dłoń”. Drzewickie ślalomy już od lat, stanowią najważniejszy sportowy punkt obchodów dni miasta. Do regat zgłoszono reprezentantów sześciu klubów. Oprócz gospodarzy na drzewickim torze ślalomowym pływali także zawodnicy KS Start Nowy Sącz, AZS AWF Kraków, KKK Kraków, LUKS Kwisza Leśna oraz Pieniny Szczawnica. Ślalomieści rywalizowali w trzech kategoriach wiekowych: dzieci, młodzików i open.

Jak zawsze największe emocje towarzyszyły zmaganiom najmłodszych adeptów kajakarstwa.

Zawodom na torze przyglądała się liczna i głośna grupa kibiców. W tej grupie wiekowej dobre wyniki osiągnęli Drzewiczanie: **Martyna Kowalska** zajęła pierwsze miejsce w konkurencji K1, a w tej samej kategorii chłopców trzeci rezultat uzyskał **Jakub Białek**. Młodzicy z Drzewicy również zaprezentowali wysoki poziom. W konkurencji K1 kobiet zwyciężyła **Karolina Bąkiewicz**, a trzecia była **Klaudia Smolarek**, natomiast w młodzikach w tej samej konkurencji drugie miejsce zajął **Jeremi Danielik**. W kategorii open górale z LKK wpłynęli na podium trzy razy. Pierwsze miejsce wywalczył **Mateusz Kwaśniak** w konkurencji K1, na drugich stopniach podium uplasowali się natomiast **Bartosz Dębowski** (K1) oraz **Maciej Bartos** (C1).

Podczas uroczystego podsumowania i dekoracji czołowi kajakarze otrzymali medale oraz nagrody rzeczowe. Triumfotorem w rywalizacji klubowej okazał się Ludowy Klub Kajakowy Drzewica. Na niższych stopniach podium stanęli kolejno AZS AWF Kraków oraz KS START Nowy Sącz.

Na zakończenie V Drzewickich Slalomów prezes klubu **Waldemar Gapys** podziękował wszystkim zaangażowanym organizacyjnie i finansowo w przeprowadzenie zawodów. Wspólnie z Burmistrzem Drzewicy **Januszem Reszelewskim** oraz Dyrektorem Sportowym PZKaj **Wojciechem Kudlikiem**, zaprosili wszystkich zgromadzonych na XXV Ogólnopolską Olimpiadę Młodzieży oraz Młodzieżowe Mistrzostwa Polski, które odbędą się w Drzewicy w drugiej połowie lipca.

MILI GOŚCIE Z AUSTRALII

W dn. 8 czerwca 2019 r. odwiedził Drzewicę p. **Henryk Kobylański** – syn Adama Kobylańskiego (1929–2007), a zarazem wnuk Samuela Kobylańskiego – współwłaściciela Fabryki „Gerlach”. Mieliśmy zaszczyt towarzyszyć Gościowi i Jego partnerce w poznawaniu miejscowości, która swój rozwój oraz potencjał gospodarczy, kulturalny i intelektualny zawdzięcza Rodzinie Kobylańskich.

Pan Henryk mieszka w Australii. Mimo, że po raz pierwszy był w naszym kraju, zna dobrze język polski. Jest bardzo sympatycznym i miłym człowiekiem. Z zainteresowaniem odbyliśmy wędrowkę do najciekawszych miejsc naszego miasta. Prezentujemy je fotograficznie:

Warto dodać, że dzień wcześniej Goście z Australii, mieli możliwość spotkać się z prezesem „Gerlacha” i odbyć interesującą rozmowę na terenie zakładu.

Na pożegnanie p. Henryk wręczył kopertę z pięknym listem od Mamy – p. Aliny Kobylańskiej – z podziękowaniami za pamięć i opiekę nad grobami i wsparciem finansowym (jak co roku) na działalność Towarzystwa Przyjaciół Drzewicy.

Drzewica bardzo podobała się Gościom, pod każdym względem. My zaprosiliśmy do ponownych odwiedzin. Zaproszenie zostało przyjęte i potwierdzone.

„JAK NIE CZYTAM, JAK CZYTAM” – POBIJAMY REKORD W CZYTANIU

Uczniowie ze szkół działających na terenie gminy Drzewica włączyli się do IV edycji ogólnopolskiej akcji „Jak nie czytam, jak czytam”, która jest najpopularniejszą akcją czytelniczną w Polsce. Co roku (od 2016 r.) uczniowie z całej Polski manifestują, że lubią czytać i czytają więcej niż dorośli. Jej głównym celem jest budowanie pozytywnego wizerunku książki, promocja czytania dla przyjemności, pokazanie, że czytanie nie musi kojarzyć się z przymusem, lecz z miłą, dostępną dla każdego formą spędzania wolnego czasu.

Akcji towarzyszyła próba bicia rekordu liczby osób czytających w jednym momencie. Według sprawozdań przesłanych do tej pory **359 881 osób** wspólnie czytało książki 7 czerwca o godz. 10.

Akcja w Drzewicy została zorganizowana wspólnie przez Bibliotekę Samorządową Gminy i Miasta w Drzewicy i Regionalne Centrum Kultury, pod honorowym patronatem Burmistrza Drzewicy – Janusza Reszelewskiego. Miejszem akcji była sala widowiskowa RCK, którą wypełnili uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Drzewicy.

Nasze Miasto obchodziło w tym roku 590. rocznicę nadania praw miejskich, dlatego też akcji towarzyszyło czytanie legend związanych z gminą Drzewica, spotkanie z malarką **Ewą Nowakowską** i wystawa Jej prac inspirowanych tymi legendami oraz konkurs wiedzy o Drzewicy.

Do bicia rekordu w czytaniu włączyły się również pozostałe placówki oświatowe z terenu gminy Drzewica, które oprócz czytania legend w tym samym czasie wzbogaciły akcję o własne pomysły, np. wspólne czytanie wierszy „o czytaniu”, konkurs na najlepsze przebranie pt. „Wcielamy się w postać literacką”, czy „czytanie-opalanie” na szkolnym boisku. Akcja „Jak nie czytam jak czytam” była również okazją do wymiany uwag na temat książek, które warto przeczytać podczas wakacji.

Organizatorzy dziękują za zaangażowanie wszystkim placówkom oświatowym z terenu gminy Drzewica.

„PODKASANA MUZA – DRZEWICA 2019” – II PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ SPRAWNYCH INACZEJ

12 czerwca w Regionalnym Centrum Kultury w Drzewicy odbyła się druga edycja Przeglądu Twórczości Artystycznej Osób z Niepełnosprawnością „Podkasana Muza” Drzewica 2019. Festiwal zorganizowany przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Drzewicy przy współudziale Urzędu Miejskiego w Drzewicy oraz Regionalnego Centrum Kultury w Drzewicy zgromadził w sali widowiskowej RCK liczną publiczność, która oklaskiwała wyśmienite występy artystyczne. Honorowy Patronat nad wydarzeniem objął Burmistrz Drzewicy Janusz Reszelewski.

Imprezę rozpoczęła Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Drzewicy – **Sylwia Gąsiorowska**, która przywitała wszystkich zebranych oraz podziękowała tym, dzięki którym mogła odbyć się II edycja przeglądu. Pani Kierownik w sposób szczególny, w imieniu swoim oraz całej kadry, podziękowała rodzicom i opiekunom uczestników drzewickiego WTZ. Podczas głównej części uroczystości prezentowali się przedstawiciele kilkunastu placówek, organizacji oraz instytucji pracujących na rzecz osób z niepełnosprawnością. Na deskach sceny w RCK zaprezentowali się: Warsztat Terapii Zajęciowej w Drzewicy, DPS Niemojowice, ŚDS Myślakowice, Szermierka Opoczno, DPS Skrzynno, Warsztaty Terapii Zajęciowej z Żarnowa, Lipin oraz Wolborza, DDP Senior-Wigor Niemojowice. Pierwszy raz na scenie w sali widowiskowej zaprezentowali się artyści z Dziennego Domu Pomocy Senior+ w Drzewicy, a także uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Twardowskiego z Grójca. Uczestnicy przeglądu prezentowali olbrzymią różnorodność form twórczości artystycznej. Królował taniec i śpiew, na co wskazuje nazwa przeglądu, ale nie zabrakło także elementów teatru, poezji oraz kabaretów. Różnorodne inscenizacje jakie można było zobaczyć w RCK rozbawiały publiczność do łez, skłaniały do głębszej zadumy, a także porywały do tańca całą salę. Nie zabrakło własnych aranżacji znanych przebojów disco polo. Były także pieśni ludowe.

Sekretarz Miasta Drzewicy **Andrzej Krzyżanowski** wraz z Kierownikiem Warsztatu Terapii Zajęciowej w Drzewicy **Sylwią Gąsiorowską**, przekazali artystom pamiątkowe upominki. Po występach i uroczystości wręczenia nagród wszyscy udali się na wspólny poczęstunek. Poza wartością artystyczną zdecydowanie ważniejsza była przede wszystkim integracja. Głównym celem przeglądu była promocja twórczości osób z niepełnosprawnością. Aktywizacja twórcza osób z niepełnosprawnością odgrywa szczególną rolę w ich terapii.

Gratulujemy organizatorom pomysłu, wszystkim artystom talentu, a pracownikom organizacji fantastycznie wykonanej pracy.

KONCERT UWIELBIENIA W DRZEWICY

W czwartek, 20 czerwca w Święto Bożego Ciała w Regionalnym Centrum Kultury w Drzewicy odbył się Koncert Uwielbienia pod hasłem „JESTEŚMY MOCNI W DUCHU ŚWIĘTYM”. Hasło przewodnie tegorocznego Koncertu nawiązywało do hasła programu duszpasterskiego dla Kościoła w Polsce „W mocy Bożego Ducha” oraz słów Judyty „Niech Ci służy wszelkie Twoje stworzenie, bo Ty rzekłeś i stało się. Tyś posłał Twego ducha, a On zbudował wszystko, i nie ma nikogo, kto by się sprzeciwił Twemu głosowi.” (Jdt 16, 14).

Organizatorami koncertu byli: Parafia pw. Św. Łukasza Ewangelisty w Drzewicy oraz RCK. W trakcie koncertu dzieci, młodzież oraz muzycy wspólnie z ks. Robertem Falińskim zachęcali wszystkich uczestników do radosnego wychwalania Pana poprzez śpiew i taniec. Nie mogło zabraknąć również czasu na rozważanie Słowa Bożego oraz modlitwę. Patronat honorowy nad koncertem sprawował Ordynariusz Diecezji Radomskiej Ksiądz Biskup Henryk Tomasik. Wolontariusze Drzewickiego Centrum Wolontariatu „Ofiarna dłoń” wspierali inicjatywę pod względem organizacyjnym.

„ŚWIĘTOJAŃSKIE GRANIE”

Dla jednych Noc Świętojańska, dla innych Noc Kupały, dla wszystkich chyba – pretekst do dobrej zabawy w plenerze. Noc Świętojańska to inaczej Wigilia św. Jana. Święto jest katolickim odpowiednikiem pogańskiej Nocy Kupały, czyli obrzędów związanych z letnim przesileniem słońca. W tym roku obchody „Nocy świętojańskiej” na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji odbywały się na specjalnie przygotowanej scenie, nie jak w latach ubiegłych na popularnie nazywanym „Kręgu”. Wszystko ze względu na dbałość o jak najlepszą akustykę podczas występów.

W pięknej scenerii na tle zachodzącego słońca, plaży i Drzewickiego Zalewu zaprezentowali się przed zebraną publicznością uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej z Drzewicy, „CiSowianie”, Przedszkolaki z Przedszkola Samorządowego w Drzewicy, Koła Gospodyń Wiejskich z terenu gminy oraz zespoły ludowe Drzewiczanie i Mali Drzewiczanie.

Na scenie wystąpił także zespół „Mechanicy Szanty” założony w Gdyni w 1985 roku. Zgromadzona publiczność mogła bawić się w rytmie szantów i piosenek żeglarskich, ale także irlandzkiego folku, muzyki bluegrassowej czy muzyki country.

Po występach przy akompaniamencie drzewickich zespołów ludowych, zgodnie z tradycyjną, kupalną symboliką wody i ognia, w świetle pochodni ruszył orszak, który zakończył się puszczaniem wianków na wodę i wypowiedzaniem magicznych, miłosnych życzeń.

W tej niezwykłej scenerii świateł na wodzie rozpoczęła się zabawa taneczna z zespołem „SPECTRUM”.

POŻEGNANIE KOLEŻANKI

W dniu 7 kwietnia 2019 r.

w wieku 79 lat

z m a r ł a

śp. TERESA IZABELA KUC

Śp. Teresa Izabela Kuc, a dla przyjaciół i koleżeństwa – Iza urodziła się dn. 7 lipca 1940 roku w Drzewicy, jako najmłodsza z trzech córek Ludwika i Henryki Kuc z domu Welchuda.

Po ukończeniu edukacji podstawowej w drzewickiej siedmioklasowej szkole, kontynuowała naukę w Liceum Ogólnokształcącym w Końskich. Wykształcenie ekonomiczne i finansowe zdobyła w placówce policealnej w Kielcach. Całe zawodowe życie pracowała w księgowości. Początkowo w Fabryce Obuwia w Łukowie, a następnie w Fabryce Nakryć Stołowych „Gerlach” w Drzewicy. Po wyjeździe do Piastowa koło Warszawy znalazła zatrudnienie w Warszawskiej Fabryce Platerów „Hefra” i kolejno – w Instytucie Przemysłu Gumowego w Piastowie i PZU w Warszawie.

Nie założyła własnej rodziny. Pomagała potrzebującym i dostrzeganie ich Iza miała we krwi. Udzielała się w Fundacji o charakterze charytatywnym. Przez wiele lat, dopóki zdrowie pozwalało, z poświęceniem i zaangażowaniem pomagała przy sporządzaniu obiadów dla bezdomnych – prowadzonych przez Ojców Kapucynów na ul. Miodowej w Warszawie.

Lubiła podróżować, zwiedzać i poznawać świat, ale tę turystyczną pasję łączyła z akcjami pomocy, szczególnie dzieciom. Pozyskiwała w ten sposób niezbędny sprzęt, zabawki, pomoce dydaktyczne dla domów dziecka i domów samotnej matki.

Trzy ostatnie lata naznaczona chorobą i cierpieniem, walczyła o powrót do zdrowia i pełnej sprawności. Z radością i tęsknotą zawsze czekała na czerwcowe, coroczne spotkania w Drzewicy. Jeszcze w ubiegłym roku gościliśmy Ją, już schorowaną. Planowała przyjechać na tegoroczne – niestety – w niedzielę 7 kwietnia 2019 roku zmarła w swoim mieszkaniu w Piastowie. Zgodnie z Jej wolą została skremowana. Urnę z prochami złożono do grobu na cmentarzu parafialnym w Gołąbkach. Ustami rodziny Iza prosi życzliwych Jej pamięci o modlitwę.

Droga Izo spoczywaj w pokoju!

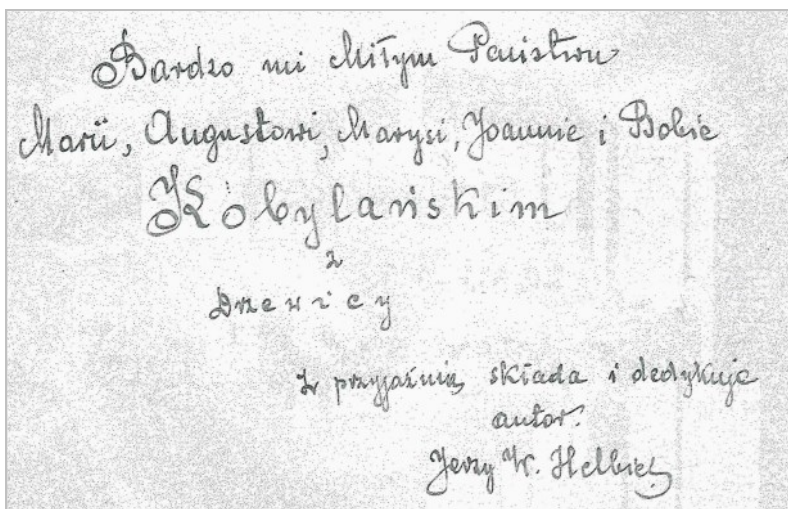
Wyrazy szczerego współczucia Siostram z rodzinami, bliższym i dalszym krewnym oraz wszystkim sercu bliskim zmarłej Izabeli

składają

**członkowie Towarzystwa Przyjaciół Drzewicy,
zespół redakcyjny „Więści znad Drzewiczki”
oraz uczestnicy „Spotkań po latach...”**

OPOWIEŚĆ O ZAMKU W DRZEWICY

Napisał Jerzy W. Helbich^I

Gdy wyszedłem z cmentarza, gdzie umarli spali.
Ujrzałem wyniosłego zamku mury w dali.

O romantycznej przeszłości chciałem wiedzieć
wiele –

Wkrótce przekroczyłem bramę z Przyjacielem^{II}.

Wstały raptem wieki, dzieje wyszły z mroków

Pobudzone do życia głosem naszych kroków.

Zaczęli się wnet cisnąć i wychodzić z cienia.

Ludzie co tutaj żyli barwni jak wspomnienia.

Kto ich dziś zapamięta wszystkich i policzy

Tych świeckich i duchownych panów na

Drzewicy.

Oto czarny rycerz w stal zakuty cały

W zamkowej kaplicy świecił sztandar biały.

Gdy od łożnicy żony biegł w dalekie światy

Grób Chrystusa wyzwolić z muzułmańskiej

kraty.

Pani za się znudzona właśnie w tym to czasie

Chadzała w złotej siatce, w srebrnym

altembasie.

Piżma używała, nie szczędziła barwiczki

I gachowi dawała zdjęć małe – trzewiczki.

Rycerz zginął na wojnie – śpiewano requiem.

Nie miał kto gacha pędzać dosyć grubym kijem.

A dalej obraz drugi: oto grają w kości

I tego piją wino za zdrowie Jej Miłości.

Dymią się wciąż czupryny, wino w łeb uderza.

Jest zwada, żołnierz palnął w samą twarz

żołnierza.

Szabla trze się o szablę, krwawym epilogiem

Jest jeden trup leżący pod zamkowym progiem.

Trzeci obraz: zamkiem włada biskup możny.

Prymas^{III} o wiele większy niż hetman, czy

obożny.

Zjeżdża się do niego rycerstwo i klechy.

Zjeżdżają chytre Włochy, Francuzi i Czechy.

O cnej literaturze, o rzeźbie wspaniałej

Jest mowa – i o wcale ładnej mniszce małej.

W dzień ksiądz biskup odpędza myśli nieco

zdrożne.

A na noc chce odmawiać pacierze pobożne.

Leży przed nim księga łacińska, czy grecka.

O dziwo z „akapitu” wygląda mniszeczka.

Biskup niespokojnie gładzi siwą grzywę –

I miast modlitwę czytać mówi słowa tkliwe.

Na drugi dzień sam nie wie, czy ma dać do

kata.

Jednego z możliwych grona – o dziwo pralata.

*Który jadąc na łowy zanim Mszę odprawił.
W samej sionce kościoła sforę gończych^{IV}
stawił.*

*Takie miewał kłopoty pan tej okolicy.
Prymas polski i biskup będący z Drzewicy.
I oto obraz inny, konie dmą swe chrapy.
Lśni się srebrna zbroja i złociste kapy.
Pełne są pięknych kobiet zamkowe krużganki.
Drży podwórzec od kopyt – śmieją się
kochanki.*

*Pękają sprzączki hełmów i kopie się kruszą.
Spada rycerz – a w ganku tak się piersi
wzruszą.*

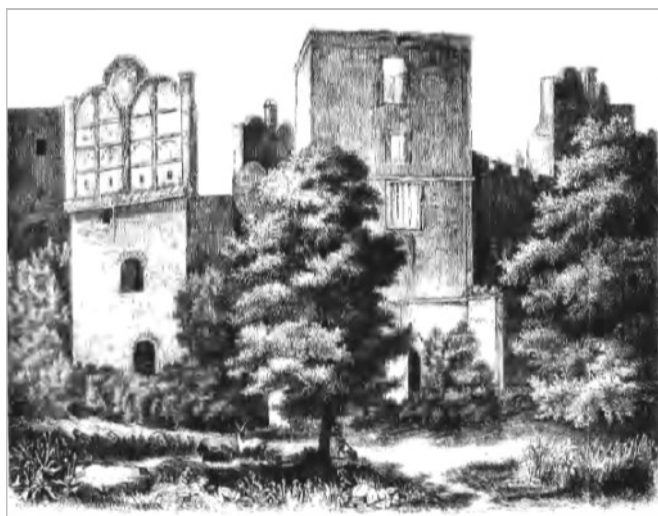
*Ktoś przecież zwyciężył, gdy w trąby zagrano.
Komuś przez ciemną zbroję wstęgę przepasano.
Szczęśliwiec nocą wjedzie w Miłościwej szranki.
A do wstęgi dostanie usta swej kochanki.*

*Znów inny obraz w starych widzę murach.
Idą długim szeregiem zakonnice w chórach^V.
Składają do modlitwy swe ręce – dziewczęce.
Za to co nie przyszło – ślą słowa w podzięce.
Kłębią się dziwne myśli pod sztywnym
kornetem.*

*Serce się w piersiach kopie jakby było kretem.
I szarego żywota kręcą się wrzeciona.
W zimnej kaplicy marzy mniszka zawiedziona.
Mogłaby mieć dom, męża, rumiane pisklęta.
A tak – już jest zamknięta, poświęcona, Święta.*

*Nowy obraz wyrasta „loggia” z filarkami
Zawieszona jak gniazdko nad zamku oknami
Z niej nieraz piękna pani w dal śle swe tęsknice.
I na ćwiartce papieru zwierza tajemnice.
Albo w majowe, jasne noce słowikowe.
Spuszcza dla kochanego dwa sznury słomkowe
Złocisto-rudawe tak jak jej warkocze.
A noce są upojne – jak miłosne noce.
Więc długo zwykł całować, z jej ust pić truciznę
A po tym jeszcze dłużej serca leczyć bliznę.
Kiedyś odszedł, lecz wrócił nocą księżycową.
Zagrał pięknej pani serenadę nową.
Nie dosłyszała pieśni, więc zabrał swą fletnię
I wkrótce w innych krajach zasłynął dość
świetnie.*

*Pani smutna, samotnie odwiedza swą
„loggię” –
Amor semper vincit, sed magnus dolor hodie!*

Ryciny z *Tygodnika Ilustrowanego* nr 51, Warszawa, 19 grudnia 1869 r.
Widok zewnętrzny i wewnętrzny zamku w Drzewicy. Wg szkicu Józefa Brandta, rysował na drewnie Władysław Szerner.

*Zwiedzając zamku drzewickiego mury.
Podziwiam jego przeszłość, wdzięk
architektury.
Stare cienie przyzywam z dali, z zapomnienia.
I oblekam je znowu w żyjących marzenia. –
Rzeka co szeptała tak jak dziś przed laty.
Obmywa zamku stopy i niesie wieść w Światy.
– Romantyzm jest tak stary jak stara jest
Roma –*

*Miłość buduje wszystko – reszta rzecz
znikoma.
Tu gdzie szczękały miecze i piersi wzdychały.
Gdzie były kopyta dziś ogródek mały.
Teraz miast trubadura śpiewa słowik wiosną.
W podwórku miast oręza kragle brzoskwinie
rosną.*

Konary, pracownia „Pod Bocianem”, 1940 r.

- ^I Opowieść jest częściowo fantastyczna
^{II} Mowa tu o p. Jacku D. Jabłońskim, który mnie oprowadzał po zamku drzewickim.
^{III} Prymas – Drzewiecki vel Drzewicki Maciej h. Ciolek, ur. 1466 r.
^{IV} Fragment o sforze psów dotyczy biskupa Pawła z Przemankowa i innych
^V W murach zamku w Drzewicy mieścił się klasztor żeński, którego członkinie spowodowały pożar, niszczący ostatecznie tę stylową budowlę.